

1918-yil
21-iyundan chiqq
boshlagan

№26, 2021-yil 7-iyul,
chorshanba (32.668)

O'zbekiston OVOZI

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

Barchaga g'amxo'rlik – davlatning burchi

**АГАР БИЗНИНГ
ТАКЛИФЛАРИМИЗ
ИНОБАТГА
ОЛИНМАСА,
КЕЛГУСИ
САФАР ҲАМ
КУН ТАРТИБИГА
КИРИТИЛСА,
УНГА ҚАРШИ
ОВОЗ БЕРАМИЗ.
БИЗ УЧУН
САЙЛОВЧИ
МАНФААТИ,
ЭЛЕКТОРАТ
МАНФААТИ
БИРЛАМЧИ. БУ
ПОЗИЦИЯМИЗДАН
ҲЕЧ ҚАЧОН
ОРТГА
ҚАЙТМАЙМИЗ.**

2

БИЗНИНГ ФРАКЦИЯ ҚАРШИ ОВОЗ БЕРДИ

ҲУЖЖАТИМ БОР,
ҲАҚҚИМ ЙЎҚМИ?

3

+48

8

Республика махсус комиссияси томонидан масъул ташкилотларнинг тегишли таклифлари инобатга олиниб, жорий йилнинг 1 августидан бошлаб тўйхоналарда оилавий тантана, тўй, маърака ва маросимларни ўтказиш 50 кишидан кўп бўлмаган (яқин қариндошлар ва ушбу туман ҳудудида истиқомат қилувчи бошқа қариндошлар) ҳамда санитария ва гигиена талабларига қатъий риоя этган ҳолда ўтказишга рухсат берилганлиги тўғрисида Соғлиқни сақлаш вазирлиги Матбуот хизмати хабар берди.

Айрим оилаларни дафтар рўйхатидан чиқаришга тузилган далолатномаларда оила томорқадан 2 миллион сўм даромад олаётгани, ҳомийлар томонидан амалий ёрдамлар кўрсатилгани қайд этилган ҳамда фуқаронинг розилик хати орқали ушбу дафтардан чиқарилган.

7-iyul, chorshanba, 2021-yil.
№26 (32668)

РЎЙХАТДАН ЧИҚАРИШ

КАМПАНИЯСИ БОШЛАНДИМИ?

киритилганлиги тўғрисида маълумотлар ҳам мавжуд эмас. Маҳалла фуқаролар йиғинлари томонидан тақдим этилган рўйхат сектор масъуллари томонидан ўрганилмаган ҳолда қабул қилинган. Натижада камбағалликнинг олдини олиш бўйича аниқ тадбирлар белгиланмаган. Бундан ташқари, маҳаллаларда хонадонма-хонадон айланиб ўтказилган сўровномада келтирилган муаммолар "Темир дафтар"ни шакллантиришда инobatга олинмаган ҳолатлар ҳам кузатилди.

Ўрганишлар давомида маълум бўлдики, бандлиги таъминлангани учун рўйхатдан чиқарилган айрим фуқаролар жамоат ишларига вақтинча жалб этилгани холос. Ишга жойлаштирилган фуқаро ўз хоҳиши билан меҳнат шартномасини бекор қилган, дея ваз кўрсатилиб, сохта ишга жойлаштириш бўйича маълумотномалар тақдим этилган ҳолатлар хали йўқ эмас.

Фуқароларнинг "Темир дафтар"дан чиқаришга асос қилиб кўрсатилган розилик хатлари компьютерда бир хил шаблонда ёзиб сохталаштирилган. Ачинарлиси, фуқаролардан олинган розилик хатлари асос қилиб кўрсатилган бўлса-да, аслида "вақтинча чиқариб турилиши таъкидлангани учун розиман", деган мазмунда рўйхатдан чиқарилган.

Халқ депутатлари туман Кенгаши сессияларида депутатларга "Темир дафтар"га киритилган айрим оилалар турмуш даражаси яхшиланиши тўғрисида расмийлаштирилган далолатномалар ҳавола этилган. Ўрганишларимиз давомида маълум бўлдики, аксарият ҳолларда кўплаб оилалар турмуш даражасидан қатъи назар, парранда ёки бир бош қорамол берилгани, "Саховат ва кўмак" доирасида озиқ-овқат маҳсулотлари етказилгани учунгина мазкур дафтардан чиқариб юборилган.

Яна бир кўнгилни хира қиладиган масала. Айрим оилаларни дафтар рўйхатидан чиқаришга тузилган далолатномаларда оила томорқадан 2 миллион сўм даромад олаётгани, ҳомийлар томонидан амалий ёрдамлар кўрсатилгани қайд этилган ҳамда фуқаронинг розилик хати орқали ушбу дафтардан чиқарилган. Фуқаронинг оилавий шароитини ўрганишимизда эса томорқасида экин майдони мавжуд эмаслиги, розилик хатини ўз қўли билан ёзмаганлиги аниқланди.

Ўтказилган ўрганиш якунларидан келиб чиққан ҳолда, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлигининг «Темир дафтар» юритилиши ҳамда ижтимоий аҳоли оғир оилаларни қўллаб-қувватлаш бўйича олиб борилаётган ишлар ҳолати» тўғрисидаги ҳисоботини парламентдаги ХДП фракцияси мажлисида эшитиш режалаштирилди.

Шу ўринда бир савол ўйга толдиради: айрим туманларда "Темир дафтар"лар бўшаб қолди. Демак, шу туманларда ёрдамга муҳтож

оилалар ростдан ҳам қолмадилми? Камбағалликни қисқартириш шунчалик осонми? Маҳаллалардаги реал вазиятни кўрганимиздан сўнг "Темир дафтар"да оила қолмагани сектор раҳбарлари меҳнатининг натижасини ёхуд беварқлик маҳсулими, деб ўйлаб қолади киши.

“ТЕМИР ДАФТАР”ДАГИ ҲАММА ОИЛА ҲАМ МУҲТОЖ ЭМАС

Дилбар Мамажонова,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси:

– "Темир дафтар"га киритилган барча оилаларни ҳам муҳтож, деб айта олмаيمиз. Гуруч қурмакисиз бўлмаганидек, маҳалла фуқаролар йиғинларидан таниш-билишлик, қариндош-уруғлик ҳолатлари бор. Чунки, ҳақиқатдан ёрдамга муҳтож фуқароларнинг яшаш хонадонларидоғи ва бунга муҳтожлиги бўлмаган хонадонларни солиштиришни ўзи ҳам буни аниқ кўрсатиб беради.

Биз бир нарсани асло ёддан чиқармайлик. "Темир дафтар" оддий дафтар эмас. У нотўғри кайфиятда бўлган оилаларни боқимандалик руҳиятидан чиқариш, бандлик даражасини ошириш, пировардида аҳолининг реал даромадлари кўтарилишига хизмат қиладиган энг муҳим ҳужжатдир. Дафтарга ёлғон-яшиқни аралаштириш жамиятга хиёнат дегани-ку. Ҳамма бирлашиб курашса, худудларда аҳолини ўйлантириб келаётган муаммолар бирин-кетин бартараф этилади.

Яна бир масала. Мен ўрганган жойларда ҳокимлар секторида ҳамма ишлар кўнгилдагидек ташкил этилган. Бошқа секторларда эса жуда суст. Маблағлар асосан биринчи секторга йўналтириляпти. Бу эса бошқа секторларга тушаётган мурожаатларнинг ўз ҳолига ташлаб қўйилиши, аҳоли норозилигига сабаб бўляпти.

"Темир дафтар"га киритилган оилалар қўллаб-қувватланса, бу қанчадан-қанча оилаларнинг даромад манбаини мустаҳкамлаш, ўзини тиклаб олишига кўмаклашиш учун хизмат қилади. Бу йилдан "Темир дафтар"даги оилаларнинг фарзандларига ОТМга кирганда биринчи йил учун контракт пули тўлаб бериладиган бўлди. Эҳтиёжманд оилалар фарзандларини қўллаб-қувватлаш яхши тақлиф, албатта. Бу юзлаб, минглаб ўқишга қизиқиши бор, юксак оруз-умидлар билан аяқлаган ўғил-қизлар учун ниҳоятда муҳимдир. Лекин масаланинг яна бир томони борки, ушбу янгилик жойларда коррупция ҳолатларини ҳам келтириб чиқариши, таниш-билишчилик ҳолатлари кўпайишига олиб келиши мумкин. Демак, қатъий назорат ўрнатиш, виждонан ишлаш керак бўлади.

Лазиза ШЕРОВА,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

“Темир дафтар” орқали юзлаб, минглаб оилалар қўллаб-қувватланмоқда, даромадини оширмоқда, иш бошламоқда. Ният катта, ният эзгу. Лекин жойларга чиқиб, маҳалла оралаб дафтарни varaқласангиз, кўп нарсаларга кўзингиз тушади. Бу дафтар аҳамияти катта, масъулиятига кўра муҳим дафтардир. Рўйхатдаги одамлар шароитини қулоғи билан эшитиб, кўзи билан кўриб ўрганган депутатларимизнинг айтишича, дафтар билан боғлиқ ишлар шаффоф ва адолатли эмас...

Маълум бўлишича, доимий даромад манбаига эга бўлмаса-да далолатномалар расмийлаштирилиб, «темир дафтар»дан чиқарилган кишилар бор. Ёки яшаш шароити яхши, лекин ўзини ўзи "қийналиб қолган", деб ҳисоблаб исми-шарифини дафтарнинг қоқ марказига ёздириб қўйган кишилар ҳам йўқ эмас. Эҳтиёжманд фуқаролар орасида дафтарда бўлса-да моддий ёрдам ололмагани ёки кам пул олганидан шикоят қилаётгани ҳам оз эмас. Хуллас, дафтарга кўз югуртирсангиз камчиликлар қаторлашаверади, муаммолар, қўйидаги мутасадди ташкилотлар раҳбарларининг хатолари бирин-кетин сув юзасига қалқиб чиқаверади.

Келинг, яхшиши, худудлардаги ҳақиқий ҳолатга назар ташлаймиз. Яқинда парламент қўйи палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзолари худудларга чиқиб «Темир дафтар» асосидаги ишларни ўрганди. Оиланинг оstonасидан ўтиб, рўзгорларининг юрак урушини эшитиб қайтди.

АНГЛАМАГАН РАҲБАРЛАР, ЯШИРИН НАЙРАНГЛАР

Шоҳиста Турғунова,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси:

– "Темир дафтар" нима мақсадда ташкил этилганини англамаган раҳбарларни кўриб ёқа ушлайсан киши. Шундай мутасадди ташкилотлар раҳбарлари борки, дафтарга шунчаки статистика учун қараб келмоқда. Ёки эҳтиёжманд оилаларни дафтардан тезроқ чиқариш мақсадида ҳар хил найранглар ишлатиб келишмоқда. Ваҳоланки, дафтарга киритилган оилалар турмуш даражасини яхшилаш асосий мақсад эмасми? Бу айнан натижадорликка қаратилган топширик эканлигини ҳар биримиз чуқур ҳис қилишимиз керак.

Маълум бўлдики, ҳар бир оилага индивидуал тарзда ёндашилмаган. Секторларда оилалар қайси мезонлар асосида рўйхатга

БИЗНИНГ ФРАКЦИЯ ҚАРШИ ОВОЗ БЕРДИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг кеча бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида депутатлар бир қатор қонун лойиҳаларини кўриб чиқди. Ташқарида жазирама, ичкаридаги ҳарорат ҳам ундан кам бўлмади. Дастлаб "Ижтимоий тадбиркорлик тўғрисида"ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда кўриб чиқилди.

Хусусан, Парламент қўйи палатасидаги Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси томонидан «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонун лойиҳаси партиянинг дастурий мақсадларидан ва электротар манфаатларидан келиб чиққан ҳолда ўрганилди. Чунки, қонун лойиҳасини қабул қилинишидан асосий мақсад истеъмолчилар манфаатини янада ишончли таъминлаш кўзда тутилган. Айтиш керакки, Ўзбекистон Халқ демократик партияси кўрилаётган ҳар бир ҳуқуқий хужжатга ўзининг принципаал позициясидан келиб чиққан ҳолда ёндашади. Шу нуқтаи назардан қонун лойиҳасидаги айрим жиҳатлар депутатларимизнинг жиддий эътирозларига сабаб бўлди, мажлисда қонун лойиҳаси масъул кўмитага қайтарилди.

Дилбар Мамажонова,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

— «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонун лойиҳасининг 1-моддаси 10-бандида, яъни "Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида"ги қонуннинг 27-моддасига ўзгартириш киритиш орқали, Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш агентлигига тадбиркорларга нисбатан молиявий санкция қўллаш бўйича катта ваколатлар берилмоқда. Бизнингча, агентликка бундай катта ваколатларнинг берилиши келгусида коррупция ҳолатларини келтириб чиқариши мумкин. Ажабланарлиси, ҳатто қонуннинг мазмун-моҳиятига зид бўлган бундай ваколатлар фуқароларнинг эмас, балки Агентлик манфаатига хизмат қилмоқда. Табиийки, бу ўринда қонун лойиҳасини тайёрлаган ташкилотнинг ўз манфаатлари йўлидаги "лоббизм"и очик-ойдин кўриниб турибди. Шу билан бирга, шахснинг хатоси учун ташкилотга нисбатан молиявий санкция қўлланишини нотўғри, деб ҳисоблаймиз. Бу каби санкциялар пандемия шароитида шусиз ҳам қийин ахволга тушиб қолган тадбиркорларнинг фаолиятига, ишлаб чиқарувчиларни оёққа туришига, фуқароларнинг бандлигини

таъминлашга салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Шу каби ҳолатларни назарда тутган ҳолда, биз қонун лойиҳасининг 1-моддаси 10-банди маъқулланишига қарши овоз беришга қарор қилдик. Депутатлар фракцияимизнинг фикрини инobatга олган ҳолда, қонун лойиҳасини маъқулладилар ва у қайта ишлаш учун тегишли кўмитага қайтарилди. Айтмоқчиманки, ЎзХДПнинг ҳар бир масала, ҳар бир қонун лойиҳаси бўйича электроли манфаатидан келиб чиқадиган ёндашуви бор. Агар бизнинг тақлифларимиз инobatга олинмаса, келгуси сафар ҳам кун тартибига киритилса, унга қарши овоз берамиз. Биз учун сайловчи манфаати, электротар манфаати бирламчи. Бу позициямиздан ҳеч қачон ортга қайтмаймиз.

Йиғилишда депутатлар томонидан муҳокама қилинган яна бир – «Ижтимоий тадбиркорлик тўғрисида»ги қонун лойиҳасини ХДП фракцияси аъзолари концептуал жиҳатдан қўллаб-қувватлаган эди. Бироқ, қонун лойиҳаси бўйича қатор саволлар очик қолгани учун фракцияимиз аъзолари бу қонун лойиҳасини ҳам ортга қайтариш бўйича овоз беришди. Нима учун?

Дилором Имомова,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:
— Биринчидан, мазкур қонунда

аҳолининг ижтимоий қатлами манфаатларидан келиб чиқиб, фракция билдирган тақлифлар инobatга олинмаган. Иккинчидан, қонун лойиҳаси юзасидан берилган саволларнинг очик қолгани фракция депутатларининг жиддий эътирозларига сабаб бўлди.

Мисол учун, қонун лойиҳасининг 4-моддасида ижтимоий тадбиркорликнинг асосий принциплари назарда тутилган бўлиб, у билан миллий қонунчилигимизда мутлақо учрамаган «ижтимоий тадбиркорликдан олинган даромадларни ижтимоий корхона фаолиятини ривожлантиришга ёки ижтимоий лойиҳаларга реинвестиция қилиш» принципи белгиланмади. Ушбу қоида қанчалик тўғрилигини бизга изоҳлаб бериша олмади.

Қонун лойиҳасининг 6-моддасида аҳолининг эҳтиёжманд қатламлари манфаатлари назарда тутилган бўлиб, унга кўра мазкур тоифани ўзинлар билан таъминлаш назарда тутилганди. Нафақа олишга бўлган ҳуқуқларини чекламаслик мақсадида ушбу тоифа шахсларнинг ижтимоий ҳимояга бўлган ҳуқуқлари ҳам кафолатланиши белгиланса, мақсадга мувофиқ бўлар эди. Афсуски, қонун лойиҳасида бу норма ўз ифодасини топмаган.

Юқоридигиларга кўра, «Ижтимоий тадбиркорлик тўғрисида»ги қонун лойиҳаси депутатлар томонидан маъқулланмади.

Қонунчилик палатасидаги ХДП фракцияси аъзолари ҳар бир қонун лойиҳасига аввало ўз электротари манфаати нуқтаи назаридан қарайди ва шунинг учун курашади.

Халқ демократик партияси
Ахборот хизмати.

Пандемия занжирини узиш ҳаммамизга боғлиқ

Юртимизда коронавирус пандемияси билан боғлиқ вазият ҳамон хавотирли бўлиб турибди. Соғлиқни сақлаш вазирлиги ахборотига кўра, кеча мамлакатимизда 496 нафар кишида коронавирус, 172 нафар кишида пневмония аниқланиб, 3 нафар бемор вафот этган.

Ҳақиқат шундаки, корона-вирус хуружи яна авж олди. Бундай шароитда ҳар ким, ҳар биримиз карантин ва шахсий гигиена қоидаларига қатъий амал қилишимиз, зарурат бўлмаганда, одамлар кўп тўпланадиган жойларга бормаслигимиз, пандемия балосидан ўзимизни ўзимиз асрашимиз керак. Энг асосийси эса, COVID-19 га қарши эмлангани мумкин қадар ортга сурмаслигимиз керак. Вакцинанинг салбий оқибатлари ҳақидаги асосий миш-мишларга ишониб, бу жараёндан четда туришингиз нафақат ўзингиз, балки оила аъзоларингизнинг саломатлиги, ҳаёти учун ҳам таҳдид эканини унутманг!

Коронавирус пандемияси занжирини узишнинг яқкаю ягона йўли – оммавий эмланги эканини хусусида дунё олимлари аллақачон яқдил фикрга келиб бўлишди.

Сиз ўзингизни корона-вирусдан ҳимоя қилиш орқали яқинларингизни, бошқаларни ҳам бу касалликдан асрашингиз мумкинлигини унутманг!

Дилшод ИСЛОМОВ,
ЎзХДП Марказий Кенгаши
Ахборот хизмати масъул
ҳодими.

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ ҲАМ САЙЛОВ КАМПАНИЯСИГА КИРИШАР ЭКАН, ЎЗИНИНГ ҒОЯВИЙ ВА ДАСТУРИЙ ҲУЖЖАТЛАРИ, ТАРҒИБОТ ВОСИТАЛАРИНИ ПАРТИЯ ФАОЛЛАРИНИНГ ТАКЛИФЛАРИ АСОСИДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР ҚАРАТМОҚДА. САЙЛОВОЛДИ ДАСТУРИ ЛОЙИХАСИНИ ТАЙЁРЛАШДА ИЛМИЙ ДОИРАЛАР ВА ПАРТИЯ ФАОЛЛАРИ, КЕНГ ЖАМОАТЧИЛИК ВАКИЛЛАРИ БИЛАН ОЧИҚ МУЛОҚОТ ВА МУҲОКАМАЛАР ЎТКАЗИЛИБ, АҲОЛИНИ ЎЙЛАНТИРАЁТГАН, ЕЧИМИНИ КУТИБ ТУРГАН МАСАЛАЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ БЎЙИЧА ЯНГИЧА ЁНДАШУВЛАР ҲАМДА ТАКЛИФЛАР ЎРГАНИЛМОҚДА.

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИГА

бутунлай янгиланган стратегия билан кириб келяпмиз

Улуғбек ИНОЯТОВ,
Ўзбекистон Халқ демократик партияси
Марказий Кенгаши раиси

Умумхалқ сайловлари орқали давлат ҳокимияти органларини шакллантириш демократик ҳуқуқий давлатнинг энг муҳим белгисидир.

Бу сиёсий тadbир жамиятда фуқароларнинг овоз бериш орқали давлат органлари, маҳаллий ўзини ўзи бошқариш идоралари ва бошқа тузилмаларни ташкил этиш воситаси ҳисобланади.

Сайловлар демократик тамойилларга асосланиб ташкил этилиши жамиятнинг келгуси ривожланишида муҳим мезон бўлиб хизмат қилади. Конституциямизнинг 90-моддасига асосан Ўзбекистон Президенти Ўзбекистон фуқаролари томонидан тенг тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида сайланади.

Бу йилги Президент сайлови Ўзбекистоннинг янги ривожланиш босқичида ўтказилаётганлиги билан ахамиятли.

Президент тўғридан-тўғри сайланганда фуқаролар унинг сайловолди дастури билан бевосита танишиш ва фуқароларни қизиқтирган масалаларга номзод эътиборини қаратиш имконига эга бўлади.

Ўтган давр мобайнида миллий сайлов тизими изчил ва босқичма-босқич ривожланди. Умумэтироф этилган халқаро меъёрларга мос қонунчилик шаклланди. Ўзбекистон Республикаси Сайлов кодекси қабул қилиниши билан Ўзбекистонда илк бор сайлов қонунчилиги яхлит шаклга келтирилди.

Фуқаролик жамиятини жамоат ташкилотлари, хусусан, сиёсий партияларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Демократик давлат эса партияларнинг сайловдаги кураши орқали барпо этилади.

Сиёсий партиялар аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва фаоллигини ошириш, уларнинг давлат сиёсатини ташкил этиш ҳамда бошқаришда-

ги иштирокини таъминлаш орқали давлат ва жамият ўртасида ўзига хос кўприк вазифасини ўтайди.

Кейинги йилларда Ўзбекистонда фуқароларнинг давлат билан мулоқот майдони кенгайди, сиёсий-ҳуқуқий фаоллик кучайиб бормоқда. Шундай тарихий шароитда сиёсий партиялар ҳам ўзини ғоявий-мафкуравий жиҳатдан чуқур ислоҳ этиш йўлидан бормоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси мустақил Ўзбекистон тарихидаги барча парламент ва Президентлик сайловида иштирок этган ягона сиёсий партиядир. Бу жараёнлар партиянинг сиёсий тажрибасини оширди, мафкуравий, ташкилий ва услубий жиҳатдан мустақкамлади.

Маълумки, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ҳар қандай даврда ҳам давлат ва жамият олдида турган энг муҳим, энг долзарб вазифалардан ҳисобланади.

Таъкидлаш лозимки, бугунги кунда бир қатор мамлакатларда халқ фаровонлигини таъминлашга йўналтирилган ижтимоий ғояларни тарғиб этаётган сўл партияларнинг таъсири ошиб бормоқда. Жаҳондаги бўлаётган ўзгаришларга қарамай ижтимоий адолат, ижтимоий бирдамлик ғояларига асосланган мафкура ўзининг ҳаётлиги ва ижтимоий самарадорлигини кўрсатмоқда. Кўплаб сиёсий мафкуралар тушкунликка тушиб, жамиятдаги нуфузини буткул йўқотган пайтларда сўллар мафкураси ўз таъсирини кучайтирмоқда.

Ғолибликни ҳам, мағлубиятни ҳам кўрган Халқ демократик партияси ўз нуқтаи назарини замон билан ҳамнафас тарзда ифода этиб, халқ фаровонлиги учун хизмат қиладиган ғояларни илгари суриб келмоқда.

Партиямиз Ўзбекистонда ижтимоий адолат ва тенглик, ижтимоий

бирдамлик, ижтимоий демократия мезонларига мос келадиган ижтимоий демократик давлат барпо этишни ўзининг олий мақсади, деб ҳисоблайди.

Партия ижтимоий адолат ва тенглик деганда фуқароларнинг ҳуқуқ ва имкониятлардан эркин фойдаланишидаги тенглигини, ижтимоий ва моддий ҳолатидан қатъи назар, қонун олдида барча бирдай маъсул эканлигини тушунади. Тенглик ва адолат барча – иқтисодий, гуманитар, маданий жабҳаларда мустақкам қарор топиши лозим, бу ижтимоий ўсиш ва ижтимоий барқарорликнинг асосий шартидир.

Халқимизнинг тарихий анъаналарида чуқур илдиз отган ижтимоий бирдамлик аҳолининг ижтимоий ҳимояланганлик даражасини ошириш ва муҳим ижтимоий дастурларни ҳаётга самарали татбиқ этишда, давлат ва жамиятнинг барча илғор кучлари, иқтисодий фаол ва моддий таъминланган фуқаролар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва бошқа жамоат институтларининг саъй-ҳаракатларини бирлаштирувчи муҳим омил ҳисобланади.

Ижтимоий демократия – барча учун, шу жумладан, аҳолининг ҳимояга муҳтож қатламлари учун ҳам бирдай тегишли бўлиб, улларга ўз манфаатлари ва ҳаётий эҳтиёжларига алоқадор бўлган иқтисодий, ижтимоий ва бошқа муаммоларни Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги депутатлари ҳамда бевосита фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари орқали ҳал қилиш имконини беради.

Партиямиз ушбу мақсадга эришиш йўлларини давлат ва жамият томонидан ижтимоий ҳимоя ҳамда кўрлаб-қувватлашга муҳтож аҳоли қатламнинг манфаатларидан келиб чиқиб белгилайди.

Биз мамлакатнинг тобора юксалаётган иқтисодий салоҳияти аҳолининг кам даромадли қатламлари турмуш даражаси ва ҳаёт сифатини ошириш учун хизмат қилиши керак, деган қатъий позицияда турамиз. Бу мамлакатда ижтимоий барқарорлик

ва фуқаролар бирдамлигини янада мустақкамлашнинг асосий омили ҳамда ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг муҳим шарти ҳисобланади.

Депутатларимиз орқали иқтисодий ислохотларнинг ижтимоий самарадорлигини ошириб бориш, жамиятда фаол фуқаролик позициясини шакллантириш, ижтимоий ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш борасида тизимли иш олиб борилмоқда.

Барчамизга маълумки, жорий йилда мамлакатимиз ҳаётида муҳим сиёсий тadbир – Ўзбекистон Республикаси президентлигига сайлов бўлиб ўтади.

Партиямиз мазкур сайловда фаол иштирок этишини биринчилардан бўлиб маълум қилди ҳамда сайловга тайёргарлик жараёнларини бошлади.

Октябрь ойида бўлиб ўтадиган мазкур сайлов аввалги сайловлардан тубдан фарқ қилади. Сиёсий партиялар, хусусан, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг ҳокимиятга, ғоя ва мақсадларини амалга оширишга интилиши кучайган, сайловчиларнинг сиёсий тафаккури юксалган. Айниқса, ёшлар ижтимоий ҳаётда фаоллик кўрсатмоқда.

Ҳар қандай сиёсий партия сайлов кампаниясига киришар экан, ўзининг дастурий ғоя ва мақсадларини замон билан ҳамнафас такомиллаштириб боради. Ўзбекистон Халқ демократик партияси ҳам сайлов кампаниясига киришар экан, ўзининг ғоявий ва дастурий ҳужжатлари, тарғибот воситаларини партия фаолларининг таклифлари асосида такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Сайловолди дастури лойиҳасини тайёрлашда илмий доиралар ва партия фаоллари, кенг жамоатчилик вакиллари билан очиқ мулоқот ва муҳокамалар ўтказилиб, аҳолини ўйлантираётган, ечимини кутиб турган масалаларни ҳал қилиш бўйича янгича ёндашувлар ҳамда таклифлар ўрганилмоқда.

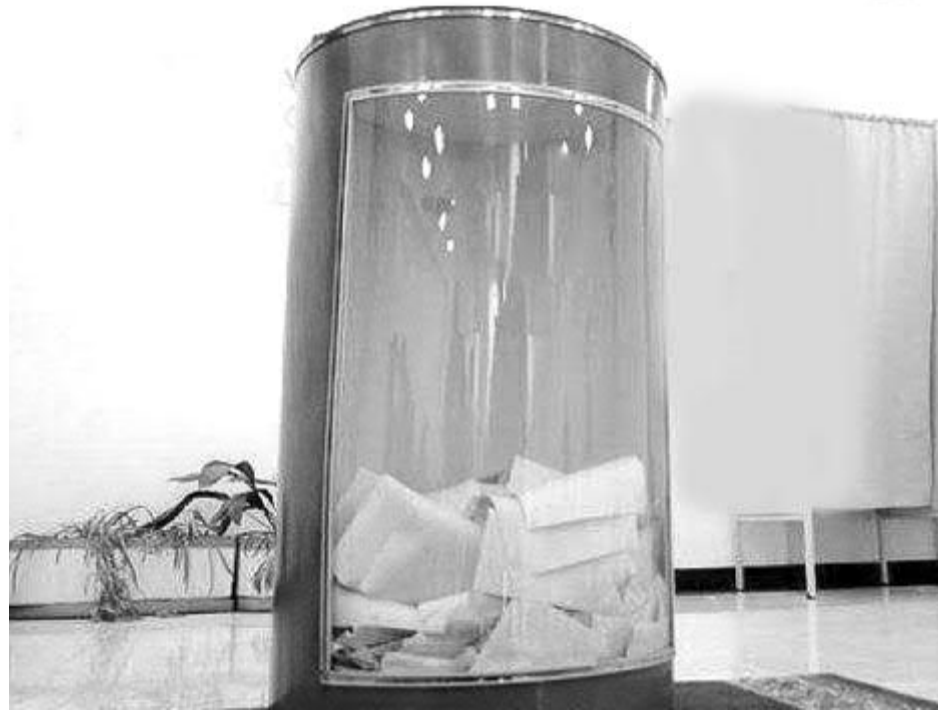
Бугунги кунда партиянинг қуйи бўғинлари фаолиятини кучайтириш, аъзолар сафини кенгайтириш, аҳолининг муаммолари ва улларни ташвишга солаётган масалаларни қуйи тизимгача тушиб ўрганиб боришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Тарафдорларимизни кўпайтириш учун партиямизнинг маҳаллий ва бошланғич ташкилотлари бўйича қатор ижтимоий-сиёсий тadbирлар ўтказилмоқда.

Президент сайловига партиямиз бутунлай янгиланган стратегия ва дастури билан кириб келмоқда.

Партиямизнинг бутун тизими сайловга пухта тайёрланяпти, ташвиқот гуруҳлари шакллантирилди, уллар махсус тренингларда тарбияланяпти. Партия ходимлари ва фаоллари янги ташкилий-ҳуқуқий шароитларда сайловолди ташвиқотини амалга ошириш учун зарур кўникмаларга эга бўлмоқда.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси бўлғуси сайловда муваффақиятга эришиш учун бор куч ва имкониятларини сафарбар этади.

Коррупцияга оид жиноятларни содир этишда айбдор деб топилган шахсларнинг очиқ электрон реестри юритилади

“Коррупцияга қарши муросасиз муносабатда бўлиш муҳитини яратиш, давлат ва жамият бошқарувида коррупциявий омилларни кескин камайитириш ва бунда жамоатчилик иштирокини кенгайтириш чора-тadbирлари тўғрисида”ги Президент Фармони қабул қилинди.

Фармонга мувофиқ, “Коррупцияга оид жиноятларни содир этишда айбдор деб топилган шахсларнинг очиқ электрон реестри” юритилади.

Реестрга киритилган шахсларга қуйидагилар тақиқланади:

— давлат хизматига қабул қилиниши ва давлат мукофотлари билан тақдирланиши;

— сайланадиган ва алоҳида тартибда тайинладиган лавозимларга номзодларининг кўрсатилиши;

— давлат органлари ҳузуридаги жамоатчилик кенгашлари ҳамда идоралараро коллегиал органларнинг аъзолигига киритилиши;

— улларнинг тadbиркорлиги давлат харидларида ва давлат-хусусий шериклик битимида иштирокчи (ижрочи) сифатида қатнашиши;

— давлат улуши 50 фоиздан юқори бўлган ташкилотлар ҳамда давлат таълим муассасаларида раҳбарлик лавозимларида фаолият юритиши.

7-iyul, chorshanba, 2021-yil.
№26 (32668)

100 миллион маблағ ажратилган, таъмирлаш ишлари олиб борилляпти, деб вазирлик ёлғон маълумот берган.

МУНОСАБАТ ҲАЛИ ҲАМ
ЎЗГАРМАДИ

ДЕПУТАТЛИК СЎРОВИ НИМА ЭКАНЛИГИНИ ҲАММАМИЗ ЯХШИ БИЛАМИЗ. У ҲАҚИДА ОЗМИ-КЎПМИ ТУШУНЧАГА ЭГАМИЗ, У КИМГА ЖЎНАТИЛАДИ, НИМА УЧУН ЮБОРИЛАДИ, КИМНИНГ МАНФААТИГА ХИЗМАТ ҚИЛИШИ ҲАМ КЎПЧИЛИККА МАЪЛУМ. ШУНИНГ УЧУН БУ ҲАҚИДА УЗОҚ ГАПИРИШНИНГ ҲОЖАТИ ЙЎҚ, НАЗАРИМИЗДА. ФАҚАТ БИЗ ИЖРОИЯ ОРГАНЛАРИ ДЕПУТАТЛИК СЎРОВЛАРИГА ЎЗ ВАҚТИДА АСОСЛАНТИРИЛГАН ТАРЗДА ТУШУНТИРИШЛАР БЕРАЯПТИМИ ЁКИ АКЦИНЧА ҲОЛАТЛАР ҲАМ МАВЖУДМИ, ДЕГАН САВОЛГА ЖАВОБ ИЗЛАЙМИЗ.

СЎРОВ БОР, ЖАВОБ ЭСА ШУНЧАКИ...

Маълумотларга кўра, жорий йилнинг ўтган оyi давомиди Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзолари томонидан давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларига 62 та депутатлик сўрови киритилган.

Аммо таҳлилларнинг кўрсатишича, депутатлик сўрови институтидан самарали фойдаланишга тўққинлик қилувчи айрим масалалар мавжуд. Улардан бири депутат сўровларига мансабдор шахсларнинг совуққонлик билан қараётганидир. Яъни, бугунги кунда депутат сўровига мансабдор шахслар муддатларини кечиктирган ҳолда жавоб қайтариш, сўров юборилган мансабдор шахснинг ўзи томонидан эмас, балки унинг ўрнига бошқа шахслар томонидан жавоб қайтариш, ҳатто баъзи ҳолларда умуман жавоб қайтармаслик (кўпроқ маҳаллий Кенгаш депутатларининг сўровларига) ҳолатлари ҳам учрамоқда.

Кишини ўйлантирадиган томони, ўтган давр мобайнида депутатлик сўровини кўриб чиқмагани ёки унга жавоб бермагани, кўриш муддатини бузгани учун жавобгарлик кучайтирилган бўлса-да, шунга қарамай ижро ҳокимияти – вазирликлар, давлат органлари ва маҳаллий ҳокимликларнинг айримлари сўровларга бепарволик билан қараб келмоқда. Бунга сабаб нима? Муаммони кўриб, кўрмасликка олишми ёки масъулиятдан қочишми?..

“ДАСТУРГА КИРИТИЛДИ, КИРИТАМИЗ”, ДЕГАН БИЛАН ИШ БИТМАЙДИ...

Ушбу масала бўйича парламентдаги фракциямиз аъзоларига ҳам, маҳаллий Кенгашлардаги депутатларимизга ҳам боғландик. Фикрлардан бир нарсага амин бўлдикки, жойларда депутатлик сўровига бепарво муносабат давом этмоқда. Сўровларга кўп ҳолларда “дастурга киритилди, келгуси йил давлат дастурига киритилади”, деган жавоб берилмоқда. “Мендан кетгунча эгасига етгунча”, қабиладаги жавоблардан кимга фойда? Майли, муаммо дастурга киритилди

ҳам дейлик. Лекин бу масала тўлалигича ҳал бўлди, дегани эмаску.

– Ҳар ойда сайловчилар билан учрашамиз, аҳоли муурожаатларни ўрганамиз, муурожаатларни тинглаймиз, – дейди **Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси Муқаддас Ҳозирова**. – Шундай масалалар борки, жойида ҳал бўлади, айримларини эса депутатлик сўрови орқали ечиш мумкин. Ҳар сафар сайловчилар билан учрашувлардан қайтгач, албатта, мутасадди вазирлик ва ташкилотларга маълум бир масалада депутатлик сўрови билан чиқамиз.

Аммо баъзи сўровларга келган жавобларни кўрсангиз, куруқ гапдан нарига ўтмаганлигига амин бўласиз. Кўп ҳолларда “келаси йилда дастурга киритамиз”, дейилади, тамом. Ўрганиб, тезроқ ҳал қилайлик, деган гапни ҳеч бир мутасадди айтмайди. Вазирлик вилоятга, вилоят туманга жўнатади, гўё. Муаммо ўрганилмасдан, масалалар жойига чиқиб ўрганилмасдан, вазирликдаги бир мутахассис шунчаки жавоб ёзадиганга ўхшайди. Бу депутатлик сўровига бепарволик билан қараш, деб ўйлайман. Ҳамма бир-бирига солса, сансалорлик авж олса, унда муаммони ким ҳал қилади?

– Тўғри, депутатлик сўровларига ўз вақтида жавоб қайтарилмоқда, – дейди **халқ депутатлари Бухоро шаҳар Кенгаши депутати Робия Қазимова**. – Аммо айрим жавобларда аниқлик йўқлиги кишини ўйга толдиради. Жавоб келибди, дея хат жилдини очамиз, “...сўраган масаланинг кейинги йилда ўрганилади..”, ёки “...муурожаатингизга кўра, маълум қиламизки, йўл таъмирлаш кейинги йилда давлат дастурига киритилади.” каби жавоблардан кўнгил тўлмайди. Чунки кейинги йили дастурга кирмай қолиши ҳам мумкин. Шунинг учун масала депутат назоратидан олинмайди. Ҳафсаламиз пир бўлади. Депутатга умид боғлаган сайловчига нима деб жавоб қайтаришга ҳайрон қоладиган пайтларимиз ҳам кўп бўлади.

– Депутатлик сўровлари орқали кўплаб муаммоларни ҳал этишга эришяп-

“

ДЕПУТАТЛИК СЎРОВИНИ КЎРИБ ЧИҚМАГАНИ ЁКИ УНГА ЖАВОБ БЕРМАГАНИ, КЎРИШ МУДДАТИНИ БУЗГАНИ УЧУН МАЪМУРИЙ ЖАВОБГАРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ КОДЕКСДА ЖАВОБГАРЛИК НАЗАРДА ТУТИЛГАН. ДЕПУТАТЛИК ВАКОЛАТИНИ АМАЛГА ОШИРИШГА ТЎҒҚИНЛИК ҚИЛГАН ҲАР ҚАНДАЙ МАНСАБДОР ШАХС ҚОНУН ОЛДИДА ЖАВОБ БЕРАДИ. ЛЕКИН АМАЛДА БУ МЕХАНИЗМ ИШЛЯПТИ, ДЕЙИШ ЖУДА ҚИЙИН.

миз, инкор этсак инсофдан бўлмайди. Лекин ҳамма ташкилотларда ҳам бу масалага жиддий қаралмаяпти, – дейди **Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси Шербек Бўронов**. – Масалан, кўпинча вазирларга юборган сўровларимизга вазир ўринбосарлари ёки бўлим бошлиқлари имзо чекиб, жавоб беради. Бу нафақат сўровга бепарволик, балки қонунчилигимизга ҳам зид. Чунки сўров қайси раҳбар номига юборилган бўлса, шу мансабдор томонидан жавоб берилиши кераклиги қонунчиликда қатъий белгилаб қўйилган.

ВАЗИРЛИК ЁЛҒОН МАЪЛУМОТ БЕРГАН

– Агар масалага чуқурроқ қарайдиган бўлсак, оғирроқ хулоса ҳам келиб чиқади. Парламент депутати сўровига муносабат ижро ҳокимиятининг қонун чиқарувчи ҳокимиятга муносабатини ҳам ифодалайди. Вазирлик ва идоралар раҳбарлари ўз тизимидаги муаммоларни кўпинча ҳисоботлар орқали чамалаб кўради. Чунки қуйидан “ҳаммаси зўр”, деган ифодаланади, ҳақиқий ҳолат. Баъзида ана шу силлиқ жараёнга депутатлик сўрови ҳалақит беради. Биз сўровда кўтарилаётган муаммоларни одамлар билан бевосита суҳбатлашиб ўрганамиз, жойига бориб, ўз кўзимиз билан кўраемиз. Сўров шунчаки ёзилмайди, унинг ортида юзлаб, минглаб одамларнинг манфаати ифодаланади, ҳақиқий ҳолат, ҳудудлардаги реал вазият кўрсатилади. Бунга бефарқ қараш реалликдан қочибди, – дейди **Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзХДП фракцияси аъзоси Дилором Имомова**. – Масалан, 2020 йил 21 май (04/4-06-334-сонли), 2021 йил 11 март куни такрорий (13/03-34-133-сонли) депутат сўровларини Халқ таълими вазирлиги жўнатди. Унда 4 та энг аҳволи оғир, таъмирга жуда муҳтож мактаблар бўйича ёрдам сўралган эди. Лекин шу асосида ҳозирча фақат битта яъни, Шаҳрисабз туман 68-мактабда иш бошланди, қолган 3 та мактабда эса аҳвол ўша-ўша...

Шунингдек, 2020 йил 3 июнда (13/03-9-133 сонли), 2021 йил 11 мартда такрорий

(13/03-36-133-сонли) депутат сўровлари Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлигига жўнатилган. Унда Шаҳрисабз шаҳри Пудратчи қурувчи ташкилот томонидан янгидан қурилган Шаҳрисабз шаҳар “Ипак Йўли” кўчасидаги кўп қаватли уйларнинг канализация сувлари “Оммоғон” маҳалласидан оқиб ўтаётганлиги сабабли “Чоршанбе” каналига тўғридан-тўғри ташлаб қўйилгани айтилган. Натижада канал суви ифлосланиб антисанитария ҳолатини келтириб чиқармоқда. Бундан ташқари, канализациядан чиқётган ифлос чиқиндилар ёшлар фойдаланиб келаётган спорт майдонини ниҳоятда ифлослантириб, ёмон ҳолатга келтирган. Айни кунларда об-ҳавонинг исиб кетиши натижасида бу ҳолат ҳар хил касалликларни келтириб чиқариши кўтарилган эди. Лекин вазирлик 100 миллион маблағ ажратилган, таъмирлаш ишлари олиб борилляпти, деб ёлғон маълумот берган.

Одамлар яна нечи йил кутуши керак? Дастурга киритилишини кутади, кейин унинг ижросини... Унгача болаларимиз ҳеч қандай шароити йўқ, қишда совуқ мактабларда ўқиши керакми, беморларимиз нураб кетган шифохонага бориши, сифатдан, даводан деярли асар ҳам йўқ тиббий хизматдан фойдаланиши керакми?.. Мансабдорлар, амалдорлар назарига келтириб, жавоб қайтаришни ўзларига эп кўрмаётган депутатлик сўрови ортида ана шундай оғриқли саволлар бор.

Депутатлик сўровини кўриб чиқмагани ёки унга жавоб бермагани, кўриш муддатини бузгани учун Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда жавобгарлик назарда тутилган. Депутатлик ваколатини амалга оширишга тўққинлик қилган ҳар қандай мансабдор шахс қонун олдида жавоб беради. Лекин амалда бу механизм ишляпти, дейиш жуда қийин.

Энди шу саволга жавоб излаймиз. Бу галги суҳбатдошларимиз айнан ижро органлари вакиллари бўлади. Ҳурматли вазирлик, идораларнинг мутасаддилари, яқин кунларда эшигингизни тақиллатамиз...

Лазиза ШЕРОВА,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

Шавкат АКРАМОВ олган сурат.

НОБЕЛЬ

мукофоти лауреати Самарқандда дарс бермоқда

Самарқанд давлат университетини ушбу ўқув йилида 368 магистрант тугатмоқда. Ҳафта давомиди уларнинг диссертация ҳимоялари бўлиб ўтди. Ушбу илмий тадқиқотларнинг аксарияти ўзининг долзарблиги билан алоҳида аҳамият касб этади.

– Кимё факультети магистрантларининг диссертация ҳимоясида иштирок этиб, катта таассуротга эга бўлдим. Ўқиш-ўқитиш ишлари намунали йўлга қўйилган. Айниқса, бутун дунёга таниқли бўлган олимларнинг онлайн маърузалари ташкил қилинганлиги эътиборимни тортди, – дейди **Қозоғистон Фанлар академияси академиги, кимё фанлари доктори Гаффор Раҳмонбердиев**. – Нобель мукофоти лауреати Азиз Санжар бугунги кунда СамДУ кимё факультети талабаларига дарс ўтаётганлигини жуда катта тарихий воқеа, деб ҳисоблайман.

– Икки йиллик изланишларимиз натижасида тўплаган билимларимизни бугун якуний имтиҳондан ўтказиб олдик. Тўғриси, ҳозир жуда ҳаяжонданман, – дейди **магистрант Нодири Тошқувватова**. – Илмий раҳбарим кимё фанлари номзоди, доцент Норйигит Баратов билан биргаликда “Табий объектларда хлорорганик моддаларни анализатор “L200DX” DEXIL PCB/ CHLORIDE да тадқиқ қилиш” мавзусида диссертация ҳимоя қилдим. Мавзу аҳоли ва атроф-муҳитни турғун органик ифлослантирувчи моддалар (ТОИ) таъсиридан ҳимоя қилиш каби долзарб муаммоларга бағишланганлиги билан долзарб ва бугунги кун учун муҳимдир.

Университет Ахборот хизмати.

ҲАЁТ САБОҒИ

Инсон табиати кўп ғалатидир: бойлигини йўқотса, қайғуради, дунё кўзларига қоронғу кўринади. Аммо ҳаётининг кунлари мангуга йўқолаётгани билан иши йўқ...

Тоҳир МАЛИК

7-iyul, chorshanba, 2021-yil.
№26 (32668)

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Банк хизматлари истеъмолчилари ҳуқуқларини ҳимоя қилиш хизмати фирибгарларнинг турли баҳоналар билан банк картангиз маълумотларини (карта рақами, ПИН-код, шунингдек, SMS-код ва бошқа шахсий маълумотлар) билиб олишга уринишларига жавоб бермасликка чақиради.

КОДЛАР ВА ПАРОЛЛАР ИСМИМИЗ КАБИ АҲАМИЯТЛИМИ?

ТАҲРИРИЯТДАН:

Дунё шу қадар тез ўзгармоқдаки, инсон бор-йўғи 3-4 та кодлару паролларга боғланиб қолди. Ҳозирда устунигимиз ва ожизлигимиз ҳам шу рақамларда. Кодларингиз, паролларингиз, умуман, рақамларингизни асранг. Ишонинг, улар ҳозир исмишимиз каби аҳамиятли.

Яқин танишим бошидан ўтган воқеани сўзлаб берди.

— Оиламиз аъзоларидан бири чет эл сафаридан келаётганлиги боис, уни кутиб олиш учун аэропортга чиққандим, — дейди Нурали Очилов (исм-фамилияси ўзгартирилган). — Шунда мобиль телефонимга бир йигит нотаниш рақамдан кўнғироқ қилиб, мен Click хизматиданман. Сизнинг мобиль телефонингизга ўрнатилган Click тўлов хизмати номасълум сабабларга кўра яхши ишламаяпти, сизга SMS хабар жўнатамиз, унинг кўдини бизга айтиб юборсангиз, носозлик сабабини ўрганиб, бартараф қилиб берамиз, дейишди. Сониялардан сўнг SMS хабар келди ва унинг рақамини айтдим. Кейин улар яна телефон қилиб, бу код сизга адашиб кетиб қолибди, ҳозир сизга яна SMS хабар орқали бошқа код жўнатамиз, шуни бизга код рақамини айтиб юборсангиз, дейишди. Шу заҳоти яна код келди ва мен уларга айтдим. Шундан сўнг улар телефон қилиб, энди Click хизматингиз яхши ишлайди, деди-да алоқани узиб қўйди.

Содда бўлмай кетай, ўзимча бу Click хизматидагилар замон билан ҳамнафас тарзда ишлар экан. Ўзим мурожаат қилмасимдан олдин ўзлари мен билан алоқага чиқиб, муаммони бартараф қилиш ҳаракатида юришибди. Қанийди, юртимиздаги барча вазирлик, идора ва ташкилотлар шундай ишласа, халқимизнинг яшаш шароити янада яхшироқ бўларди, деб хаёлимдан ўтказибман. Камийа уларнинг хизматида раҳматлар айтибман.

Шундай ўй-хаёллар билан чет элдан келган оила аъзосини уйга олиб келдим ва бозорлик қилиш мақсадида магазинга қикдим. Зарур бўлган барча нарсаларни олиб бўлгандан сўнг, тўлов учун пластик картамни узатдим. Сотувчи йигит бир менга, бир олган нарсамга хайрат аралаш қаради-да, ўзи картангизда етарли пул бормиди, картангизда арзимаган қанчадир минг сўмни кўрсатмоқда, деганида устимдан кимдир муздек сув қўйиб юборгандек бўлди.

Бундан уч соат олдин пластик картамда бир миллион сўмга яқин пулим бор эди, дедим. Шунда сотувчи йигит менга қараб пластик картангизнинг кўдини кимгадир айтганмидингиз, деб сўради. Бундан уч соат олдин бўлган воқеани сўзлаб бердим. Энди ҳаммаси тушунарли, сиз замонавий ўғрилларнинг тузоғига тушибсиз. Дарҳол ички ишларга мурожаат қилинг, улар ўғрилларни кидиришни бошлайди.

Вақтни ўтказмасдан ички ишларга ариза беришга йўл олдим. Йўлда кетаётиб, менга кўнғироқ қилган рақамга қайта-қайта боғланишга уриндим. Рақам ўчирилган экан.

Танишимнинг гаплари эшитиб, Марказий банк билан боғландим.

— Масофавий хизмат кўрсатиш имкониятлари кенгайиб бораётган ҳозирги шароитда ишонувчан, молиявий саводхонлик даражаси етарли бўлмаган фуқароларга нисбатан фирибгарлик ҳаракатлари кузатилмоқда, — дейди Ўзбекистон Республикаси Марказий банки раисининг матбуот котиби — ахборот сиёсати масалалари бўйича маслаҳатчиси Акмал Назаров. — Бу каби фирибгарлик ҳолатлари банк картаси эгасининг хабарисиз унинг карта ҳисоб варағидан пул маблағини ечиб олиш, парол ва ПИН-кодларни ўғирлаш ва бошқа ноқонуний фаолият турлари билан боғлиқ.

Республика Марказий банки Банк хизматлари истеъмолчиларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш хизмати фирибгарликнинг қўйидаги белгиларидан огоҳ бўлишга чақиради:

1. Ишонтириш мақсадида ўзини банк, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ёки бирон савдо ташкилотининг ходими сифатида таништирувчи бегона шахслардан кўнғироқ бўлиши, SMS-хабарнома ёки ижтимоий тармоқлар орқали турли хабарларнинг келиб тушиши;

2. Турли совғалар қолибига айланиш, сизнинг фойдангизга ҳар қандай маблағларни ўтказиб бериш ёки товар ва хизматларни жозибадор шартларда сотиб олиш каби гўёки жуда фойдали ва қутилмаган имкониятларнинг тақлиф этилиши;

3. Ютуқларни кейинчалик банк картасига ўтказиб бериш шарт билан турли хил сўровлар ва лотереяларда иштирок этиш тақлиф қилиниши;

4. Ютуқларни қабул қилиш ёки товар ва хизматлар учун тўловларни амалга ошириш мақсадида турли мобиль иловаларни ўрнатиш ёки ҳаволалар орқали банк картангиз ёхуд шахсий маълумотларингизни киритиш тўғрисида тақлиф қилиниши;

5. Ҳисоб варағингиздаги пул маблағлари йўқолиши мумкинлиги ҳақида кўрқитиш ва тезкор қарор қабул қилишга мажбурловчи руҳий босим ўтказиш ҳолатлари;

6. Ҳисобингизга хатолик билан пул маблағи ўтказиб юборилганлиги ва ушбу маблағларни қайтаришни сўраб кўнғироқ қилиш ҳолатлари.

Шу сабабли Ўзбекистон Республикаси Марказий банки истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш хизмати фирибгарларнинг турли баҳоналар билан банк картангиз маълумотларини (карта рақами, ПИН-код, шунингдек, SMS-код ва бошқа шахсий маълумотлар) билиб олишга уринишларига жавоб бермасликка чақиради.

Шунингдек, банк ходимлари кўнғироқ қилиш, SMS-хабарнома ёки ижтимоий тармоқларда хабар юбориш орқали банк картаси эгасидан унинг картасига тегшли ва бошқа шахсий маълумотларни сўрамаслигини маълум қилади.

Бу бўйича Ички ишлар вазирлигидан ҳам маълумот олишга ҳаракат қилдим.

Беҳзод Мамажонов, Ички ишлар вазирлиги Киберхавфсизлик маркази бошлиғи:

— Ички ишлар вазирлиги яна бир бор огоҳлантиради: банк карталарингизнинг коди ва паролни ҳеч қандай шароитда, ҳеч кимга маълум қилманг, содда бўлманг, фирибгарларнинг найрангларига тушиб қолманг, деб Ички ишлар вазирлигининг расмий сайтыда, матбуот ва ижтимоий тармоқларда, қолаверса, матбуот анжуманларида маълумотлар бериб бораёلمиз. Шундай бўлса-да банк картасидаги маблағларини фирибгарларга олдириб қўяётган фуқароларимизнинг сони ортиб бормоқда. Бу каби ҳолатларнинг олдини олишга ундовчи бир-иккита мисолларни келтириб ўтмоқчиман.

Хусусан, ИИБ Киберхавфсизлик маркази томонидан олиб борилган кенг қамровли тезкор-техник тадбирлар давомида давлатимизда раҳбарлик фаолиятини олиб бораётган фуқаролар номидан "Телеграм" мессенжерда унинг рухсатисиз исми-шарифи, фотосурати ва шахсий ҳужжатларининг фойдаланган ҳолда сохта аккаунт яратиб гуруҳ ва каналларга «КРЕДИТ» беришни ваъда қилиб, ўзгаларнинг банк пластик картасидаги пул маблағларини талон-тарож қилган жиноятчи Қашқадарё вилояти Чирокчи туманида яшовчи 1995 й.т., Қ.Б эканлиги аниқланди.

Натижада 05.06.2021 йилда Яққасарой тумани ИИО ФМБ 4-сонли ИИБ ТБ томонидан фуқаро Қ.Б.га нисбатан Жиноят кодексининг 168-моддаси 3-қисми билан жиноят иши қўзғатилиб, ҳозирда тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Марказий банк ва Ички ишлар вазирлигининг масълум ходимлари аҳолимизни янада огоҳ бўлишга чақирмоқда. Шундан хулоса чиқариб фирибгарлар "тузоғи"га тушмаслигимиз учун ўзимиз хушёр бўлишимиз лозим. Акс ҳолда, жабрини ўзимиз тортаемиз.

Гапни яқин танишим тушган вазиятдан бошлаган эдим. Уни чув тушириб кетган фирибгарлар ҳали ҳам топилгани йўқ...

Тотшемир ХУДОЙҚУЛОВ,
"Ўзбекистон овози" муҳбири.

Қўғирчоқ телефондан ЯХШИ

Мақтабгача ёшдаги болаларнинг хотираси кўрғазмали, образли бўлиши билан характерлидир. Бунда қўғирчоқ театрини алоҳида эътироф этиш керак. Саҳна кўринишларининг болага таъсири ниҳоятда кучли бўлади. Воқеалар жўшқинлиги ва қўғирчоқлиги, шунингдек, бадий сўз, мусиқа, ашула, рақс, тасвирий санъат каби таркибий қисмларнинг узвий жипслашиб кетгани болалар учун қизиқарли ва ҳайратланарли.

Қўғирчоқ театрида болалар фақат томошабин бўлибгина қолмай, балки унда ўзлари ҳам иштирок этадилар. Бу боланинг драматик қобилиятига тўғри йўналиш, характерига ташаббускорлик, нутқига равонлик, қалбига олийжаноблик ва ижодкорлик бағишлайди. Уйинчоқ, қўғирчоқлар болаларга таниш бўлса-да, тарбиячи уларни қўли ёрдамида ҳаракатга келтиради, бадий сўзлар қанотида қўғирчоқлар боланинг кўз ўнгида жонланади ва болалар эртақ, намойиш этилган спектакль мазмунини равон идрок эта оладилар.

Театр болаларга қувонч бахш этиш билан бирга, ўсиб келаётган ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, улар қалбига она табиятга меҳр уйғотиш, фикрлаш даражасини ошириш билан катта тарбиявий аҳамиятга эга. Кичик саҳнали эртақлар болаларга ўзларининг ўйинчоқлари ёрдамида намойиш этилса, уларга айниқса қизиқарли туюлади. Чунки боланинг ўйинчоғи саҳнада жонланади.

Томоша вақтида тарбияланувчиларнинг иштироки ҳам болалар диққатини оширади. Тарбиячининг эртақ сюжетини ҳикоя қилиши, қаҳрамонларни образга кириб ижро этиши болаларга нутқини эркин баён қилиш, тасаввурларини кенгайтириш имконини беради.

Наргиза ҒУЛОМОВА,
Мирзо Улуғбек туманидаги 446-ДМТТ тарбиячиси.

ЭМЛАШ: Бир тумандаги ҳолат

Оилавий поликлиникамиз 5 та маҳалланинг 21 минг 577 нафар аҳолисига хизмат кўрсатади. Туман марказидан 10 километр олисда жойлашган тиббий маскан замонавий асбоб-ускуналар билан таъминланган. Жамоамизда 154 киши меҳнат қилаётган бўлса, уларнинг 7 нафарини олий маълумотли шифокорлар ташкил қилади. Элликка яқини ўрта тиббиёт ходимлари ҳамда потранажа ҳамширалардир.

Жорий йилнинг апрель ойида аҳолини эмлаш жараёнлари бошланган эди. Унда дастлаб 65 ёшдан ошган кексалар ва нурунийлар вакцина олишди. Шу билан бир қаторда шифокорлар, ўқитувчилар, мактабгача таълим ташкилотлари ишчи-хизматчилари, ҳарбийлар ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари ҳам иштирок этишди. Дастлабки босқичда 700 нафардан ортиқ юртдошимиз эмланди. Бу эса 80 фоиздан ортиқ кўрсаткичдир.

Июнь ойининг сўнгги ўн кунлигидан бошлаб 18 ёш-

дан ошган фуқаролар оммавий эмланмоқда. Халқимизга қулайлик яратиш мақсадида поликлиникада навбатчилик ташкил қилганмиз. Тажбирли шифокорлар томонидан зарур кўрсатма ва маслаҳатлар берилаяпти. Сўнгги бир ҳафтада 180 нафардан ортиқ киши дастлабки жараёндан муваффақиятли ўтди. Бу эса ҳар кунни ўртача 30-35 юртдошимиз эмланди, деганидир.

Худудда икки юзга яқин савдо нукталари фаолият кўрсатмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик яхши ривожланган. Халқимизга қулайлик яратиш мақсадида эмлаш ишларини ўша жойларда ташкил қилиш йўлга қўйилди. Бу эса халқимизнинг узоғини яқин, мушуқини осон қилмоқда.

Ўтган даврда юртдошларимизнинг қарийб 20 фоизи эмланган бўлса, салбий ҳолатлар кузатилмади. Вакцинанинг ножўя таъсири борасида эътирозлар бўлгани йўқ.

Шуни ҳам алоҳида таъкидлаш лозимки, ҳар қандай миш-миш ва шов-шувларга ишонмаслик керак. Вакцина

саломатлигимиз қафолати эканини англаб етишимиз лозим. Шунда нафақат ўзимиз, балки яқинларимиз соғлигини ҳам асраган бўламиз.

Нормурод БЕРДИЕВ,
Денов туманидаги 14-сон оилавий поликлиника бошлиғи.

7-iyul, chorshanba, 2021-yil.
№26 (32668)

300

минг АҚШ доллари эквивалентда кредитларни ҳудудий бошқармалар мустақил ҳал этиш, туман филиалларига эса бош банк билан қўшимча келишувсиз мустақил қарор қабул қилиш бўйича ваколатлар берилди.

Президентимиз томонидан жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини кўриб чиқишда қонун устуворлигини таъминлаш масаласига жиддий эътибор қаратилаётганлиги, айниқса ҳудудларга бўлган ташрифлар давомида аҳоли ва тадбиркорлар билан мунтазам учрашув ҳамда мулоқотлар қилаётганлиги, уларнинг дардини ва муаммоларини эшитиб, мурожаатларни ҳал этиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар қабул қилинмоқда.

170 ҲУДУДДА БОР

“Агробанк” АТБ томонидан тадбиркорларнинг бизнес лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлаш, аҳолини тадбиркорликка кенг жалб қилиш, аҳоли ва банк мижозлари томонидан билдирилаётган мурожаатлар ҳамда уларнинг ечими бўйича жорий йилнинг ўтган даврида муайян ишлар амалга оширилди.

Агробанк томонидан ҳам жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари билан ишлашда белгиланган қонун талаблари асосида фаолият олиб борилмоқда, шунингдек, банк бошқаруви томонидан аҳолининг барча қатламлари, хўжалик юритувчи субъектларнинг банкка нисбатан ишончини янада мустаҳкамлаш, ривожлантириш, уларнинг талаб ва истакларида акс этган масалаларни ижобий ҳал этишга жиддий эътибор қаратиб келинмоқда.

2021 йилнинг ўтган даври давомида Банк бошқаруви томонидан “Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида”ги Қонуннинг ижросига алоҳида эътибор қаратилди ва мунтазам муҳокама қилиб борилди. Таҳлиллар натижасида ҳисобот даврида келиб тушган мурожаатларнинг 90 фоизи кредит масаласида, шундан 78 фоизи ижтимоий дастурларга асосан имтиёзли шартлар асосида, гаровсиз ва имтиёзли фоизларда кредит ажратиш, 10 фоизи банк хизматлари юзасидан маълумот олиш масаласидаги мурожаатларни ташкил этди.

Аҳоли ва тадбиркорлар билан тўғридан-тўғри мулоқот қилиш мақсадида “Агробанк раисига мурожаат” Телеграм ва Facebook ижтимоий тармоқлари ишга туширилган ҳамда тизимда “ишонч телефонлари” ва ягона

колл-маркази (1216) ташкил этилган, ушбу ишонч телефонлари орқали мижозлардан тушган мурожаатлар қабул қилиниб, қисқа муддатда мурожаатчиларга ҳуқуқий тушунчалар бериб берилмоқда.

Энг кўп мурожаат кредит масаласида бўлганлиги учун уларнинг салмоғини камайтириш ҳамда мижозларнинг кредит буюртмаларини тезлаштириш мақсадида банк томонидан амалга оширилиши лозим бўлган режалар белгилаб олинди.

Хусусан, 170 та ҳудудда фаолият кўрсатаётган банк мижозларига хизмат кўрсатиш сифати оширилиб, улар учун қулай бўлган янги банк хизмат турлари жорий этилди ҳамда кредитлар ажратиш жараёнини соддалаштириш ва ортиқча бўғинларни камайтириш мақсадида ҳудудий банк ваколатлари оширилди. Жумладан, ҳудудий бошқармалар 300 минг АҚШ доллари эквивалентда кредитларни мустақил ҳал этиш, туман филиалларига эса 50 минг АҚШ доллари эквивалентда бош банк билан қўшимча келишувсиз мустақил қарор қабул қилиш бўйича ваколатлар берилди.

Жорий йил 1 апрелдан “Оилавий тадбиркорликни ривожлантириш” дастури доирасида аризаларни қабул қилиш Ягона электрон платформа ишга туширилиши натижасида тадбиркорлик билан шуғулланиш истагида бўлган фуқаролар online мурожаат қилиш ва аризанинг ижро бўлиш жараёнини кузатиш имкони яратилди.

Фермер хўжалиқларига хизмат кўрсатиш, ёқилғи ва минерал ўғитлар етказиб берувчи таъминотчилар ўртасида ҳисоб-китобларни “Ҳумо” корпоратив кредит карталари орқали бажарилиши уларнинг банкка келиши, навбат кутушига кетадиган вақтни тежаш имконини берди ҳамда уларга янада қулайлик яратиш мақсадида бугунги кунда барча агротехник (12 та) йўналишга тўловни 1 та карта орқали амалга ошириш бўйича тизим ишлаб чиқилди.

Шунингдек, тадбиркорларнинг кредитдан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш учун “револьвер” ва “экспортчиларга нақд пулда” янги кредит турлари жорий этилди. Банк мижозлари “револьвер” кредит туридан фойдаланилганда бир марта кредит ҳужжатлари тақдим этиб, йил давомида кредитдан фойдаланиши мумкин. Жисмоний шахслар учун “Агро экспресс” миллий валютадаги пул ўтказмалари хизмати жорий этилди. Ушбу хизмат тури орқали ҳудудлараро пул ўтказмаларини амалга ошириш имконияти яратилди.

Шу билан бирга аҳоли ва мижозларга қулайлик ҳамда замонавий банк хизматларини кўрсатиш мақсадида “Картомат” курилмаси жойлаштирилди. Бу қурилма орқали дам олиш кунларисиз ва куннинг исталган вақтида банк ходими иштирокисиз Виза ҳамда Ҳумо пластик карталарини 3 дақиқа ичида муомалага

чиқариш имконияти яратилди.

Бундан ташқари, «Agrobankmobile» иловаси орқали “Тезкор тўлов тизими” хизмати йўлга қўйилган бўлиб ушбу хизмат орқали юридик шахслар куннинг исталган пайтида 24/7 режимида тўлов топшириқномаларини амалга ошириш имконияти ҳамда Visa халқаро пластик карталарига янги пароль ўрнатиш ва CVV кодларини смс орқали олиш имконияти яратилди.

Бундан ташқари, аҳоли ва мижозларга қулайлик яратиш мақсадида жорий йил май-июнь ойларида банк томонидан жойлаштирилган банкоматлар қайта дислокация қилиниб, ушбу жараёнда 342 дона банкомат қўшимча 24/7 шаҳобчаларига ўрнатилди ва ушбу шаҳобчалар сони 508 донга етказилди.

Бугунги кунга келиб «VISA-HUMO» кобейджинг картасини эмиссия қилиш йўлга қўйилиб, кобейджинг карта орқали бир вақтнинг ўзида иккита тўлов тизимининг афзалликларидан фойдаланиш имконияти яратилди. Эндиликда Ўзбекистон ҳамда VISA картаси қабул қилинадиган дунёнинг 200 мамлакатига маҳсулотлар ва хизматлар учун тўловларни автоматик конвертация қилиш орқали амалга ошириш мумкин бўлади. Ушбу картанинг яна бир қулайлиги у терминал ва банкомат танламайди, Агробанк томонидан ўрнатилган барча турдаги терминал ва банкоматларда ишлатиш мумкин.

Пандемия даврида бутун дунё интернет орқали савдо қилаётган бир пайтда кобейджинг карта ёрдамида савдо қилиш жуда қулай. Ушбу хизмат мижозларга вақтни ва маблағни тежайди ҳамда келиб тушаётган кўп сонли мурожаатлар камайтиришга олиб келди. Жисмоний шахслар учун эса “мультивалюта” пластик картаси жорий этилди. Ушбу хизмат тури орқали битта пластик картага бир вақтда ҳам сўмда, ҳам валюта маблағини тўлдириш имконини беради.

Банк бошқаруви томонидан янги банк хизматлари жорий этилиши ва амалга оширилган тадбирлар натижасида аҳоли ва мижозлардан нақд пул, ҳисобрақамларидан пул маблағларини ўтказиш, халқаро пул ўтказмалари, пластик карта хизмат тури масаласида мурожаат келиб тушиши олдини олишга тўлиқ эришилди. Шу бугунгача аҳоли ва банк мижозлари билан юзма-юз мулоқот қилиш мақсадида банк бошқаруви раиси, ўринбосарлари ва вилоят бошқармалари томонидан жорий йилнинг ўтган даври давомида республикамизнинг ўттиздан ортиқ туман ва шаҳарларда тадбиркорлар билан сайёр учрашувлар ўтказилди.

Мухтасар қилиб айтганда, банк томонидан бундан кейин ҳам бу борадаги ишларни янада самарали ташкил этишда жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳар бир мурожаатини ўз вақтида, қонунчилик талабларига мувофиқ равишда кўриб чиқиши юзасидан талабчанликни янада оширади ва ҳудудларда жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакиллари билан сайёр қабуллар ўтказиш амалиёти давом эттирилади, муаммоларни жойида ҳал этишга эътибор қаратилади.

“Агробанк” АТБ матбуот хизмати.

Мансабдор шахсларнинг хизмат сафарлари ва хорijdан келган меҳмонларни кутиб олиш харажатлари Очiq маълумотлар порталига жойлаштирилиб борилади.

Онкологик ва гематологик беморларнинг вилоятлардан республика ихтисослаштирилган марказларига келиш харажатлари қоплаб берилади.

Пенсия ва нафақалар оширилади.

Давлат органларида хизмат автотранспортлари давлат рақами белгиларининг янги типи жорий этилади.

Олис ва чекка ҳудудларда жойлашган боғчаларга субсидиялар тўланади.

Асосий фаолияти паррандачилик бўлган тадбиркорлар учун айрим солиқ ставкалари 50 фоиз миқдорида қўлланилади.

Бепул тиббий ёрдам олиш ҳуқуқини берувчи ордер бериш тизими жорий этилади.

Қурилиш материаллари ишлаб чиқариш корхоналарига берилган кредитлар бўйича фоиз харажатларини қоплаш учун компенсациялар тақдим этилади.

Янги қуриладиган савдо майдони 15 минг квадрат метрдан ортиқ савдо-кўнгилочар комплексларида кинотеатр ташкил этиш мажбурий ҳисобланади.

“Масофавий электрон декларациялаш божхона постлари” синов тариқасида ташкил этилади.

“Ҳамширалик иши” билан мустақил шуғулланиш учун ўрта тиббиёт мутахассисларига ўзини ўзи банд қилиш асосида рухсат берилади.

Солиқ органларида солиқ тўловчиларнинг ҳисобини юритиш жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами (ЖШШИР)дан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

Шахсларни профилактик ҳисобга олишнинг электрон тизими жорий этилади.

Давлат органларида таълим ташкилотлари ўқитувчиларини шартнома асосида жалб қилиб, ҳафтада камида бир мартаба ходимларни хоржий тилга ўқитиш амалиёти йўлга қўйилади.

Иш стажы 5 йил бўлмаган олий маълумотли тиббиёт ходимларини нодавлат тиббиёт ташкилотларига ишга қабул қилиш билан боғлиқ талаблар давлат тиббиёт муассасаларига тенглаштирилади.

Жамоатчилик фикри асосида шакллантирилган тадбирларни молиялаштиришга ажратиладиган туман (шаҳар) лар бюджетлари қўшимча маблағларининг энг кам миқдори 10 фоиздан 30 фоизга оширилади.

Қўшилган қиймат солиғи тўловчиси бўлган чорвачилик, паррандачилик ва балиқчилик хўжалиқларига республика бюджетидан тегишли миқдорда субсидия ажратилади.

Раҳбар ва ходимларнинг антропометрик кўрсаткичларини рейтинг асосида таҳлил қилиш тизими жорий этилади.

Адлия вазирлигининг “Huquqiy axborot” канали.

Тошкент давлат шарқшунослик университети жамоаси Ташқи иқтисодий фаолият ва туризм кафедраси собиқ доценти **Нигора ИБРАГИМОВА**нинг вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига ва ақинларига чуқур таъзия билдиради.

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ!

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Маданият вазирлиги, Ёзувчилар уюшмаси, Республика “Тасвирий ойна” ижодий уюшмаси, Миллий телерадиокомпания, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Республикаси Кинематография агентлиги ҳамда Бадий академия мамлакатимиз мустақиллигининг ўттиз йиллигига бағишланган “Энг улуг, энг азиз” республика танловини эълон қилади.

Танловга **“Янги Ўзбекистонда эркин ва фаровон яшайлик!”** деган бош ғояни ўзида мужассам этган асарлар-материаллар қабул қилинади.

“Энг улуг, энг азиз” танлови куйидаги номинациялар бўйича ўтказилади:

- ёзувчи ва шоирларнинг бадий асарлари;
- босма ОАВ ходимларининг журналистик ишлари;
- телевидение ва радио ижодкорларининг материаллари;
- интернет-журналистика;
- тасвирий санъат, фото асарлари ва дизайн ишлари;
- кино санъати асарлари.

Танловга тақдим этилган ижодий ишларга куйидаги ҳужжатлар илова қилиниши лозим:

- муаллиф ва унинг профессионал фаолияти тўғрисида қисқача маълумот (объективка);
- муаллифнинг паспорт нусхаси;
- иш жойидан тавсиянома;
- муаллифнинг манзили ва боғланиш телефонлари.

Танловга **2020 йилнинг 1 августидан 2021 йилнинг 1 августигача** бўлган даврда эълон қилинган материаллар – асарлар жорий йилнинг 1 августигача қабул қилинади.

Танлов ғолиблари Ватанимиз мустақиллигининг ўттиз йиллик байрами арафасида мукофотландилар ва уларнинг рўйхати матбуотда эълон қилинади.

Ижодий ишлар **“Энг улуг, энг азиз” танлови**га деб кўрсатилган ҳолда ўз ижодий йўналишлари бўйича куйидаги манзилга юборилиши лозим:

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, 100011. Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй. Тел.: 71- 244-64-61.

Ўзбекистон “Тасвирий ойна” уюшмаси, 100011. Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй. Тел.: 71-244-11-64.

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси, 100066, Тошкент шаҳри, Бунёдкор кўчаси, Адиллар хиёбони. тел. 71--231-83-49

Ўзбекистон Республикаси Кинематография агентлиги, 100115, Тошкент шаҳри, Чилонзор кўчаси 1 “А” уй. Тел. 71-277-81-49.

ҲАЁТ САБОҒИ

Ҳақиқий дўстлар қўл билан кўз кабидирлар. Қўл оғриганда кўз йиғлайди, кўз йиғлаганида, қўл уни артади.

Жалолiddин Румий

МУНОСАБАТ

«Мард ўғлон»лар сафи кенгаймоқда

Самарқандлик Жаҳонгир Фахриевнинг ота-онаси бугун унинг улкан ютуғидан чексиз қувонч ва фахр ҳиссини туймоқда. Жаҳонгир Президент қарори билан “Мард ўғлон” давлат мукофоти билан тақдирланганлар сифидан ўрин олди.

У Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг 5-босқич талабаси. Жаҳонгир ёшлигидан кимё фанига қизиқиши юқори бўлганлигидан фанни мукамал даражада ўрганишга ҳаракат қилди. Бу қизиқиш ва интилиш Жаҳонгирни нафақат республика, балки дунё ва халқаро кимё фани олимпиадаларида иштирок этишга, юртимиз байроғини баланд кўтаришдек шарафга етаклади.

У 2016 йил Россия Федерациясининг Москва шаҳрида бўлиб ўтган кимё фанидан 50-Халқаро Менделеев олимпиадасида бронза медали совриндори бўлган. Яна ўша йили Грузиянинг Тбилиси шаҳрида кимё фанидан 48-Жаҳон олимпиадасида бронза медали совриндори айланди.

Жаҳонгирнинг тиббиёт фанининг долзарб масалаларига оид 34 та мақоласи тиббий илмий журнал ва тўпламларда чоп этилган.

30 июнь – Ёшлар куни сифатида алоҳида тантана тарзида ўтказиб келинмоқда. Ушбу тантанани «Мард ўғлон» кўкрак нишонини олган Жаҳонгирни бу йилги байрам тадбири бир умр унутилмас, эсидан чиқмас керак.

– Давлат мукофоти муносиб бўлиш масъулияти энди менга тинчлик бермайди. Илм йўлидан ҳеч қачон орқага қайтмайман, – дейди мард ўғлон.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ
ёзиб олди.

...Демократиянинг ягона ва универсал қўлланиладиган қолипи йўқ. Демократияни такомиллаштиришда охириги нуқта ҳам...

ДЕМОКРАТИЯНИНГ ОХИРГИ НУҚТАСИ ЙЎҚ

Бугун сиёсатга, давлат бошқарувига чинакамига қизиқувчи ёшлар бир бизда эмас, бутун дунёда ҳам кўпмас. Ўзбекистон маҳаллий кенгашлари тарихидаги энг ёш депутатлардан бири бўлишга эришган Шохруҳ Ўктамов шундай ноёб йигитлардан. Ундаги тўғрилиқ ва самимийликни биринчи суҳбатдаёқ сезасиз. Шохруҳ 1996 йилда Фарғонада туғилган, 21 ёшида депутат бўлган. Шу кунга қадар у тўртта китоб ёзибди. Уларнинг номига қаранг: “Дил баёни” (2019 йил), “Дил ихёси” (2019 йил), “Кашф ул-қалб” (2021). Шу йил бошида нашр этилган “Автоном сиёсатчи” китоби ҳам кўпчиликка манзур бўлди. Қуйида мазкур китобдан айрим парчаларни ўқинг.

...Аҳамият берганмисиз, сиёсий суҳбатлар осонгина қизиб кетади. Сиёсат ҳақида гапириш одатий ҳолдир, айниқса, сайловлар арафасида. Ер юзидаги инсонларни ўзига жалб қиладиган ҳар қандай ташкилот ўз сиёсатига эга. Сиёсат ҳар доим кундалиқ ҳаётимизда марказий ўринни эгаллаб келган ва бу келажакка йўналтиради. Сиёсат, бу – мақсад эмас, балки восита. Бу – маҳсулот эмас, балки жараён. Бу ҳукуматнинг стратегик санъатидир.

Сиёсат ҳақида гап кетаркан, бунда умумислохот назарда тутилмаган ҳолда

инсонларнинг ноумид бўлиб қолишини назардан четда қолдирмаслик керак. Одамлар сиёсий партияларга ишонмайди. Сайловчиларнинг фоқлиги ўртачадан юқорирок.

Сиёсат ҳақида умуман ўйлашни бошлашдан олдин “яхши ва ёмон одамлар ўртасида низо бор” деган тушунчадан воз кечиш зарур. Ҳозирги замон сиёсати инсонларнинг эмас, кучларнинг курашидир. Аслида, сиёсат одамларни столга ўтиришга, бирга ишлашга, муроасага келтиришга ва умумий манфаатларга эришиш учун яхши нарсаларга олиб келишга туртки бўлади. Акси бўлса, бу ўз навбатида ижтимоий муаммоларни, жиноятларни келтириб чиқариши мумкин: меҳнатсиз бойлик, ахлоқсиз савдо, инсониятсиз фан ва принципсиз сиёсат.

Сиёсатчилар сиёсий мартабага эришиш ҳақидаги сабоқлари тўғрисида гапирганда, улар ҳокимиятга интилишдаги шахсий манфаатларини камдан-кам эслашади, бунинг ўрнига, улар ўзларининг садоқатлари ҳақида гапиршади...

...Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати “туғмачани босиш” фурсати етганда, ундан холислик талаб этилади. Уларда

танқид қилишнинг ҳам ўзлари ўйлаб топган чегараланиши мавжуд, бунга эса ошкор этишмайди. Депутатлар жамият учун оғрикли мавзуларни кўтариб чиққанлиги сабабли, ўзларига келадиган негатив шарҳлардан хавфсирашади. Депутат дипломат ва соғлом фикрли бўлиши керак, айтилаётган сўзлари қоғозда ўз аксини топишига позиция шакллантириши, ҳукумат сиёсати таъсир кўрсатадиган даражада муваффақиятли бўлсагина, парламент демократияси муаммоларни бартараф этади...

...Умуман олганда, замонавий парламент учта вазифани бажаради: электорат вакили, қонунлар қабул қилиш ва тинглов, сўровлар орқали ҳукуматни назорат қилиш.

Айни ўрни келганда қизиқ ўшатиш: сизу бизни пойтахтдан вилоятлар, туманларга ҳаракатлантирадиган таксиларнинг ўзига ёки гапларига ишонмаслигимиз ҳеч нарсани ўзгартирмас-да, барибир ўз манзилимизга етиб боришимизга ёрдам берадилар. Бугунги кунда депутатларга бўлган ишонмаслик хатти-ҳаракатимиз эса улар томонидан ишлаб чиқилган қонунларга таъсир ўтказмапти-да. Сўзнинг энг ёмони амалга ошмай, зое кетганидир. Шунинг учун, ишонтиришлари учун биз ишонимиз керак, ишонимиз учун улар ишончли бўлиши керак, ишонч бўлиш учун – ҳаммамиз ростгўй бўлишимиз шарт...

...Парламент депутатлари орасида наинки сиёсатда ёш аёллар ва ёшларнинг кўпайиб бораётганидан илҳомланишнинг ўрнига, ёш ва истикболли шахсларнинг мудраган соҳага кириши менга ноқулайлик туғдиради. Партиялараро мулоқот барча томонларда муроасага эришиш ва мамлакатнинг демократик маданиятини ўзгартаришга ёрдам бериши мумкин, деб

ҳисоблайман...

...Ичкаридан ажралиб турувчи овозларни ўчириш ўрнига, менимча, фуқароларни қўллаб-қувватлашнинг энг самарали усули уларнинг хавотирлари ва ташвишларига тўғридан-тўғри йўналтирилган аниқ сиёсатни ишлаб чиқишдир...

...Агар бизнинг сайланган вакилларимиз ҳақиқатан ҳам жамиятимизнинг ривожланиши ҳақида қайғуришган бўлса, аминманки, улар тун-у кун синчковлик билан ишлашмоқда...

...Демократиянинг ягона ва универсал қўлланиладиган қолипи йўқ. Демократияни такомиллаштиришда охириги нуқта ҳам...

...Демократияни ривожлантиришга қаратилган ҳаракатлар “демократия шунчаки сайловларни ўтказиш, парламентдаги дебатлар ёки қонунларни қабул қилиш билан чекланмайди”, деган тушунчага асосланиши керак. Дарҳақиқат, демократиянинг ҳақиқий синови унинг қай даражада қамраб олиниши билан ҳам боғлиқ. Демократиянинг муваффақияти одамларнинг қай даражада ривожланганлиги ва демократия меваларидан баҳраманд бўлиш учун тенглик даражасига қараб баҳоланади...

ҲУЖЖАТИМ БОР, ҲАҚҚИМ ЙЎҚ

Уч қизи билан яшаётган ёлғиз онанинг саволига жавоб берадиган мард бормикан?..

Оламда орзулар турлича. Биров уним бўлса, биров буним бўлса бахтга эришардим, деб ўйлайди. Шундай оналар борки, фарзандларим ўз уйида чопқиллаб юрса, деб ният қиладди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йилдаги Уй-жой сотиб олиш учун фуқароларга субсидия тўлаш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақидаги қарори асосида даромади юқори бўлмаган шахсларга ипотека кредитлари асосида уй-жой сотиб олишлари учун бошланғич бадал ёки кредит фоиз тўловларининг бир қисмини қоплаб бериш учун давлат бюджетидан субсидиялар ажратиш белгиланган. Бу эзгу ҳужжат. Лекин ҳаётда уни амалга ошириш осон бўлаётгани йўқ.

Қарорга кўра, субсидиялар уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бўлган оилалар, оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар, мамлакат ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этаётган ёшлар ва шу тоифадаги бошқа Ўзбекистон фуқароларига ажратилади.

Пойтахтимиздаги Яшнобод тумани “Янги давр” маҳалласида яшовчи Мухбира Файзиева 3 нафар қизи билан ёлғиз. 2014 йил турмуш ўртоғининг вафотидан сўнг ота-онасиникини кўчиб ўтди. Чунки қай-нонасининг уйида жуда кўпчилик

яшаган. У 2017 йилда Яшнобод туман ҳокимиятига уй-жой масаласида мурожаат қилди. Давлат ишида ишлагани сабабли ҳокимият томонидан унга уй-жой ажратилмаслиги маълум қилинди.

Мухбира бир йилдан сўнг маҳалладан керакли ҳужжатларни йиғиб, туман хотин-қизлар кўмитасига топширади. Унинг ҳужжатлари бир йил давомида “ўрганилди” ёки эътиборсиз қолдирилди. Аёл порталга ёза-ёза умидини узган вақтда Тошкент шаҳар ҳокимиятидан комиссия келиб, 2019 йилда албатта янги уйга киришларини айтишди. Уларга тумандаги “Иззат” маҳалласида қурилаётган уйлардан ажратилаётган экан. Мухбира Файзиева “уй берилмаганлар рўйхати” да тургани маълум қилинди.

– Янги йил ҳам келди, – дейди у тахририятга мурожаатида. – Биз уй берилишини интиқлик билан кута бошладик. Кейин март ойидан карантин бошланиб, жараёнлар тўхтаб қолди, дейишди. Шундан сўнг май ойида телефон қилишиб, қарор орқали ҳокимиятдан уй бериш ваколати олинган, мен эса ҳужжатларимни субсидия учун Давлат хизматлари марказига топширишим кераклигини айтишди. Уша пайтдаги умидсизлигимни кўрсангиз эди. Уч фарзандим билан

сарсон бўлиб кетдик. Бошпанага зўрга эришаётганимда шу уй ҳам берилмади. Аммо яна туман ҳокимиятига бордим. Ваколат тугатилган бўлса ҳам, менга уй бериш жараёни тегишли қарордан олдин бошланган-ку. Нега шакланган рўйхат бекор қилинган, тайёр уйни нега беролмасликларини қайта сўрадим. Чунки ўзим ҳам жараёнга тушунмай қолгандим. Ахир биз учун ажратилган уй қуриб битказилган-ку, уй берилиши ҳақида қарор ҳам чиққан. Лекин улар менга тайинли жавоб айтишмади. Рўйхатда мендан бошқа яна кўп одамлар бор эди. Уларнинг қанчасига уй берилгани ҳақидаги сўровимга ҳам жавоб ололмадим.

Тақдирга тан бериб юрганимда, уйимдагилар ҳужжатларингни топшириб кўр, ахир одамларга уй бериляптику, деб қўйишмади. Яна ҳужжатларимни олиб, “ягона дарча”га кетдим. Бир ой ичида менга 339 миллион сўмгача субсидия ажратилиши ҳақида жавоб хати келди. Фақат кадастр қилинган уйлардан топшим кераклигини айтишди. Ундай уйлар эса жуда қиммат, берилмаган суммага кадастрли уй топши эса мушкул. Шундай бўлсада, қидира-қидира тумандаги Маҳтумқули кўчасида уй топдим. Қувониб, шукр қилиб, туман ҳоки-

миятига мурожаат қилдим. Уларнинг йўналтириши бўйича “Ўзсаноатқурилишбанк”га бордим. Июнь ойидаги қарор асосида фақат яқин қариндошларимга кафил бўлишлари керак экан. Дастлаб дадамни кафилликка қўйгандим. Аммо у 60 ёшдан ошгани учун кафиллиги ўтмайди, дейишди. Укамнинг эса маоши кам. Маблағ берилган тақдирда ҳам уй учун тўлаб бориладиган маблағни беришга менинг маошим етмаскан. Иккита жойда ишлайман. Шунда ҳам 2 миллиондан ошиқ маош оламан. Менга фақат 100 миллионгача маблағ ажратилиши ҳақида айтишди. Аммо бу маблағга ҳеч бир ўйнинг бошланғич тўловини амалга оширолмайман. Энди нима қилсам бўлади?..

Аёлниг қўлида ҳужжати бор, сертификати бор. Аммо маблағ, пул олишга ҳаққи йўқ. Ахир кам даромадли, бунинг устига боқувчиси

йўқ бўлса. Аслида ойлик маоши кам бўлгани учун ҳам ижтимоий ҳимояга эҳтиёжманд ва кам даромадли ҳисобланмайдими?..

Субсидия олиш масаласида Мухбира Файзиева каби сарсон юрганлар, тизим тартибини англолмаётганлар, тушунарсиз қарор ҳужжатлар орқасидан оворо бўлаётганлар талайгина. Ҳукумат томонидан уй-жой масаласида қатор имтиёзлар берилаётгани, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламга эътибор қаратилаётгани яхши. Аммо уларнинг ижроси, имтиёзларнинг одамларга етиб бориши масаласи нима бўлади? Қарорлар, низом ва тартиблар бир-бирига зид келиб қолмаптими? Қарорларга ишонган, умид қилган фуқаролар оворо бўлиб юраверадими?

Гулруҳ ОДАШБОВА,
“Ўзбекистон овози” мухбири.

KUN MAVZUSI

12

дан 16 гача кўчага чиқиш тавсия этилмайди. Айти қизиган вақтда соя-салқин жойларда бўлиш айти муддао.

7-iyul, chorshanba, 2021-yil.
№26 (32668)

Зарурат бўлмаганда уйдан ташқарига чиқманг. Ўзингизни қуёшдан асранг, кўп сув (суюқлик) ичинг.

АЙНИ КУНЛАРДА ҚҮЛ ТЕЛЕФОНЛАРИМИЗГА ШУ КАБИ ОҒОХЛАНТИРУВЧИ ХАБАРЛАР КЕЛЯПТИ. ЮРТИМИЗДА БУ ҲАФТАДА ҲАВО ҲАРОРАТИНИНГ КЕСКИН ИСИБ КЕТИШИ КУТИЛМОҚДА.

ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИК ИЛМИЙ ТАҲЛИЛЛАР, ОБ-ҲАВО БАШОРАТЛАРИ, ТАДҚИҚОТЛАР ЁРИТИБ БОРИЛАДИГАН UZVMETEО КАНАЛИДА ХАБАР ҚИЛИНИШИЧА, 6-8 ИЮЛЬ КУНЛАРИ МАМЛАКАТИМИЗНИНГ ДЕЯРЛИ БАРЧА ХУДУДЛАРИДА ЭРОН ХУДУДЛАРИДАН КИРИБ КЕЛГАН ИССИҚ ҲАВО МАССАЛАРИНИНГ «ФАОЛ БОСКИЧИ» КУЗАТИЛАДИ. ҚАЙД ЭТИЛИШИЧА, 8 ИЮЛЬ КУНИ ЖАНУБ ВОҲА ХУДУДЛАРИДА ҲАВО ҲАРОРАТИ МАКСИМАЛ +48 ДАРАЖАГАЧА КЎТАРИЛИШИ МУМКИН ЭКАН.

КУЗАТИЛАЁТГАН БУНДАЙ ГЛОБАЛ ИСИШ ҚАНДАЙ ОҚИБАТЛАРНИ КЕЛТИРИБ ЧИҚАРАДИ, БУ ЖАРАЁН СОҒЛИГИМИЗГА ҚАНДАЙ ТАЪСИР ЭТАДИ, ЖАЗИРАМАДАН ҚАНДАЙ САҚЛАНИШ МУМКИН, БУНДАЙ ПАЙТЛАРДА ИШЧИ-ХОДИМЛАРГА ҚАНДАЙ ҚУЛАЙЛИКЛАР ЯРАТИЛИШИ КЕРАК?

ОЗИҚ-ОВҚАТ МУАММОЛАРИ КЎПАЯДИ

Мутахассислар фикрича, иқлим ўзгариши озиқ-овқат занжирининг номутаносиблигига олиб келади. Мева-сабзавотлар ўз вақтидан эрта ёки кеч етилади. Бу эса дунё бозорида нархлар ошиши, экспорт салоҳиятидаги фаолликнинг сусайиб бораётганида ҳам кўринади. Иқлимнинг исishi озиқ-овқат маҳсулотларининг тобора қимматлашига олиб келади. Ўзбекистон жанубида барқарор иссиқ ва қурғоқчил ҳавонинг давомий кузатилиши дон маҳсулдорлигини 33 фоизгача камайтиради. Шундоқ ҳам сув муаммоси катта минтақада пахта ҳосилида қурғоқчил кунларнинг ортиши ҳосилни 10-25 фоизгача камайтиради.

Иқлим исishi, эҳтиётларнинг ортиши минтақада сув муаммосини кучайтиради. Ҳаво оқимларининг ноодатий такрорланиши эса жадал ёгин ва тўсатдан эсувчи кучли шамоллар хавфини оширади. Жадал ёгинлар сел-сув тошқинлардан келиб чиқадиган фавқулодда ҳодисалар сони ошишига, у эса иқтисодий зарарлар кўпайишига олиб келади.

ЖАЗИРАМАДАН ҚАНДАЙ САҚЛАНИШ КЕРАК?

Иссиқ об-ҳаво ошқозон-ичак касалликларига сабаб бўлади ва ҳазм қилиш тизими бузилиши ва термогуляциянинг ёмонлашуви олиб келади, — дейди **пойтахтимиздаги**

44-оилавий поликлиника бош шифокори, халқ депутатлари Тошкент шаҳар кенгаши депутати Муқаддас Раҳматуллоева. — Бундан ташқари, ҳаво ҳароратининг юқорилиги иштаҳанинг пасайишига олиб келади.

Жазирама иссиқ, шунингдек, юрак-қон томир касалликлари, нафас олиш аъзолари, асаб тизимига салбий таъсир этади. Чанг бўронлар давомийлигининг ортиши аллергик касалликларни кўзгайтиради. Тер билан бирга организмдан туз (калий ва натрий) чиқиб кетади, бу мушаклар озиқланишини издан чиқаради. Сувсизланиш оқибатида қон қуюқлашади, тромблар юзага келиш эҳтимоли ортади. Натижада инфаркт ва инсульт хавфи пайдо бўлади.

ТАВСИЯЛАР:

Бундай жазирамада спорт билан шуғулланмаган маъқул. Бунга ўзингизни зинҳор мажбурламаңг. Чунки жисмоний машқлар танадаги суюқликлар чиқиб кетишига сабаб бўлади. Бу эса чанқоқ ва чарчоқ хиссини кучайтиради.

Тез-тез суюқлик ичинг. Аслида ҳар қандай салқин ичимлик бўлаверади, газланмаган сув бўлса, яна-да яхши. Газланган ширин сув, қадоқланган шарбат, шишадаги кваслар чанқоқни қондирмайди, аксинча, кучайтиради. Спиртли ичимлик истеъмол қилманг. Алкоголь организмдан суюқликни чиқариб

юборади ва сувсизланишни кучайтиради.

Иссиқ ҳавога мос кийининг. Синтетик кийимлардан воз кечганингиз маъқул. Пахта, ипак каби табиий матолардан тикилган эркин кийимларни танланг. Тўқ рангли кийимлар жазирама ёзга тўғри келмайди.

ЗАРУРИЯТ БЎЛМАСА, УЙДА ҚОЛИНГ

Сайр вақтини иложи борича эртарақ ва қуёш ботгандан кейинги пайтга ўзгартиринг. Куннинг энг иссиқ пайтларида 12 дан 16 гача кўчага чиқиш тавсия этилмайди. Кун қизиган вақтда соя-салқин жойларда бўлиш айти муддао.

ЧАНҚАГАН ҲОЛДА МАШИНА ҲАЙДАМАНГ

Британиялик олимлар томонидан ўтказилган янги тадқиқотларда чанқаган ҳолда автомобиль бошқариш хавфи экани аниқланди. Суюқликнинг етишмаслиги ҳайдовчининг диққатини жамлашига халақит бериб, аварияга олиб келадиган қатор хатоликлар содир этилишига сабаб бўлади. Организмининг сувсизланиши оқибатида ҳайдовчи маст инсон каби паришон ва бепарво бўлиб қолади.

ИССИҚ КУНДА ҚАНДАЙ ТАОМЛАНГАН МАЪҚУЛ?

— Ёзнинг жазирама кунларида кўпроқ хўл мевалар, сабзавот ва салатлар истеъмол қиламиз, — дейди **Бухоро вилоят кўптармоқчи тиббиёт маркази диетолог врачери Феруза Ғайбуллоева.** — Чунки бу маҳсулотларнинг кўпчилиги чанқоқни қондиради ҳамда организмни керакли минерал моддалар ва витаминлар би-

Республика Гидрометеорология маркази мутахассиси Наргиза Эргашеваниннг маълумот беришича, ҳафтаниннг катта қисми давомида Ўзбекистонга Эрон ҳудудларидан қуруқ ва иссиқ ҳаво кириб келиши давом этади. Ҳаво ҳарорати кечалари 25-27°, кундуз кунлари 41-43°, шимолда, жанубда ва чўл ҳудудларида 44-46° гача бўлади, бу ўртача кўп йиллик қийматлардан 5-8° га юқоридир.

Жума кунидан бошлаб республика ҳудудига Волгабўйи ҳудудларидан деярли салқин ҳаво массалари кириб келиши бошланади ва иссиқ аста-секин пасайишни бошлайди. Жума кунини кундузги ҳарорат 37-40° гача пасаяди ва фақат жанубий ҳудудлар бўйича 42-44° ни ташкил этади.

БРИТАНИЯЛИК ОЛИМЛАР ЧАНҚАГАН ҲОЛДА АВТОМОБИЛЬ БОШҚАРИШ ХУДДИ МАСТ ҲОЛДА МАШИНА ҲАЙДАШДЕК ХАВФЛИ ЭКАНИНИ АНИҚЛАДИ

лан тўйинтириб боради. Лекин уларнинг калорияси кам ва кунин билан сарф қилинган кувватнинг ўрнини боса олмайди. Шу боис гўшт ва унинг ўрнини босувчи дуккакли маҳсулотлар кунлик таомномага киритилиши керак.

Нонуштада оқсил, ёғ ва углеводлар оддий кунлардагидан нисбатан кўпайтирилиши лозим. Масалан: сут маҳсулотлари (творог, қаймоқ, сутли чой), мева, сабзавот, сувда пиширилган гўшт ва шунга ўхшаш маҳсулотлар истеъмол қилиниши керак. Тушлиқда енгил ҳазм бўладиган суюқ таомлар фойдали. Айнқиса, ёзги таом бўлиши окрошка ҳам чанқоқни босади ҳамда керакли микроэлемент ва витаминлар билан бойдир.

Ҳар соатда 200 мл.дан сув ичиш тавсия этилади. Шунингдек, қора ва кўк чой ҳамда ўтли дамламалар жуда фойдали, улар орқали организмга минерал моддалар ва витаминлар кириб боради.

ХОДИМ ЖАЗИРАМА КУНДА ИШГА ЧИҚМАСЛИККА ҲАҚЛИМИ?

Атрофни кузатамиз. Ташқарида +45 дан +48 даражагача иссиқ. Пойтахтнинг айрим катта кўчаларида ободонлаштириш ходимлари куннинг қоқ ўртасида тозалаш ишлари билан банд. Кўпчилиги ўрта ёшдаги аёллар, эркаклар. Уларнинг соғлиғига куннинг жазирамаси салбий таъсир қилмайдими? Кўплаб давлатларда ҳаво ҳарорати ортганда ходимларга қандай имтиёзлар берилиши, қандай ҳаво ҳароратида иш вақти қисқартирилиши аниқ белгилаб қўйилган.

— Бу борада халқаро ва миллий қонунчилигимиз орасида фарқ бор, албатта, — дейди **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзХДП фракцияси аъзоси Шерзод Раҳмонов.** — Бизда ҳам офисда ва очик ҳавода ишловчилар учун ўртача меъёр белгиланиши, ҳаво ҳарорати неча даражага етганда иш вақти неча соатга қисқариши аниқ белгилаб қўйилиши, қайси даражадаги иссиқда ходимлар ишга чиқмаслик ҳуқуқига эга бўлиши қонун билан мустаҳкамлаб қўйилиши керак.

Шунингдек, иш берувчиларнинг мажбуриятлари ҳам аниқ акс эттирилиши зарур, деб ҳисоблаймиз.

Манбалар асосида Гулрух ОДАШБОВЕВА тайёрлади.

БИЛАСИЗМИ?

Никоҳ шартномаси

Оила ҳуқуқий асосларининг узвий қисми бўлмиш никоҳ шартномаси — никоҳнинг расмий қайд этилиши, унда иштирок этаётган йигит ва қизнинг шахсий ҳамда мулкый ҳуқуқларини юзага келтиради. Оила қураётган бугунги ёшлар ичида бу жараёнга тадбиркорлик қобилияти ёки интеллектуал салоҳияти билан моддий-молиявий жиҳатдан анча нарсга эришганлари кўпчиликинни ташкил этади.

Эр ва хотиннинг никоҳгача ўзига тегишли бўлган мол-мулки, шунингдек, улардан ҳар бирининг никоҳ давомида ҳақда, мерос тариқасида ёки бошқа битимлар асосида олган мол-мулки фақат ўзининг мулки ҳисобланади. Шу маънода эр-хотиннинг биргаликдаги умумий мулки эса уларнинг никоҳ давомида орттирган, шунингдек, никоҳ қайд этилгунга қадар умумий маблағлари ҳисобга олинган буюм ёки бошқа нарсалари бўлиши мумкин.

Никоҳ шартномаси никоҳ давлат рўйхатида олингунга қадар ёки никоҳ даврида тузилиши мумкин. Никоҳ шартномаси никоҳ қайд этилган кундан бошлаб қууча киради. Шартнома ёзма шаклда тузилади ва албатта нотариал идора орқали тасдиқланиши шарт.

Никоҳ тузишдан олдин никоҳ шартномасини тузишга келганлар билан нотариус томонидан суҳбат ўтказилгач ёки эр-хотиннинг никоҳ тузилгунга қадар гувоҳномаларига асосан, бу шартнома нотариал тасдиқлаш учун қабул қилинади. Нотариус шартноманиннг мазмунини амалдаги қонунларга зид бўлмагандагина тасдиқлашга ҳақли.

Мухими, никоҳ шартномасини тузиш ихтиёрийдир. Яъни бундай шаклдаги шартномани тузиш ёки тузмаслик эр ва хотиннинг ўзига боғлиқ.

Никоҳ шартномасининг яна бир афзаллиги шундаки, у ўзида нафақат эр-хотиннинг мол-мулкунини вужудга келтириш ёки унинг ҳуқуқий тартибни ўзгартириш, шу билан бирга, эр-хотиннинг бир-бирига моддий таъминот беришини тартибга солишини ҳам акс эттиради. Шу боис, никоҳ шартномасини фақат мулкый низоларни ҳал қилишга ёрдам берувчигана эмас, балки никоҳни мустаҳкамловчи омил, деб қараш керак.

Дарҳақиқат, инсон ҳаёти давомида ҳар томонлама тўқис, осойишта, хотиржам ва бахтли яшаш учун ҳуқуқий тартиб-қоидаларга оғишмай амал қилса, оила пойдевори мустаҳкам бўлиши шубҳасиз. Қолаверса, никоҳ шартномаси ажрашишларнинг олдини олишга хизмат қилади.

Саида ИСМАИЛОВА, Яшнобод туман ФХДЁ бўлими мудири.

O'ZBEKISTON OVOZI

МУАССИС:

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOYATOV
Ulug'bek VAFOYEV
Maqsuda VORISOVA
Qalandar ABDURAHMONOV
Guliston ANNAQILICHEVA
Muslihiiddin MUHIDDINOV
Hayotxon ORTIQBOYEVA
Shuhrat ISLOMOV
Toshtemir XUDOYQULOV

Bosh muharrir: To'liq TO'RAXONOV

E-mail: info@uzbekistonovozi.uz

MANZILIMIZ: 100000, Toshkent, Bunyodkor ko'chasi, 50 «A»-uy.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxonaning manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV
Sahifalovchi-dasturchi: Bekzod ABDUNAZAROV

Г — 741. 20351 nusxada bosildi.
Nashr ko'rsatkichi — 220.
t — Tijorat materiallari

O'za yakuni — 22:40
Topshirilgan vaqti — 23:40.

Газетаниннг электрон саҳифасига ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилиннг.

1 2 3 4 5 6

Sotuvda kelishilgan narxda